

Έρευνα για τα
άτομα με αναπηρία
ΕΣΑμεΑ

Νοέμβριος 2013

Ταυτότητα Έρευνας

Επωνυμία Εταιρείας	ΚΑΠΑ RESEARCH Α.Ε.	ΑΡ. ΜΗΤΡ : 5
Επωνυμία όνομα Εντολέα	Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑμεΑ)	
Σκοπός δημοσκόπησης	Έρευνα κοινής γνώμης για τα άτομα με αναπηρία	
Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά δείγματος	Αντιπροσωπευτικό, άνδρες και γυναίκες, 18 ετών και άνω, βάση της απογραφής του 2011 της ΕΛΣΤΑΤ	
Μέγεθος δείγματος/ γεωγραφική κάλυψη	4.506 άτομα, πανελλαδικά, με αναλογική κατανομή στις 13 περιφέρειες της χώρας	
Χρονικό διάστημα συλλογής στοιχείων	31 Οκτωβρίου έως 21 Νοεμβρίου 2013	
Μέθοδος δειγματοληψίας	Πολυσταδιακή δειγματοληψία με χρήση ποσοτά ως προς τη γεωγραφική κατανομή του πληθυσμού, το φύλο και την ηλικία.	
Μέθοδος συλλογής στοιχείων	Η συλλογή των στοιχείων έγινε με την μέθοδο των τηλεφωνικών συνεντεύξεων και βάσει ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου	
Τυπικό στατιστικό σφάλμα	Μέγιστο σφάλμα 1,46 % με διάστημα εμπιστοσύνης 95%	
Η ΚΑΠΑ RESEARCH	Είναι μέλος της ESOMAR και του ΣΕΔΕΑ και τηρεί τους κώδικες δεοντολογίας για τη διεξαγωγή και δημοσιοποίηση ερευνών κοινής γνώμης.	

Δείγμα ανά περιφέρεια κατοικίας

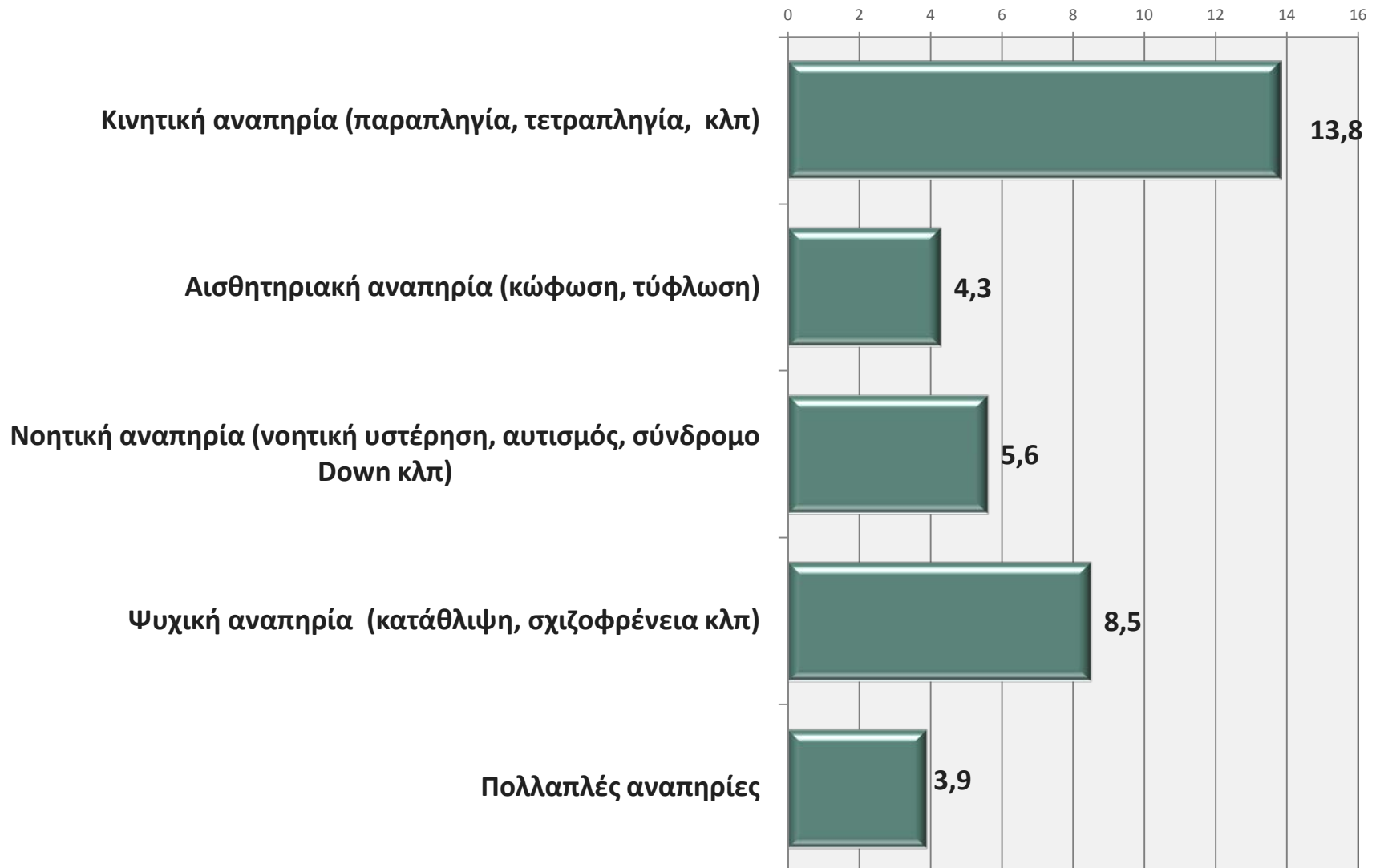
Περιφέρεια	Αστάθμητο δείγμα		Σταθμισμένο δείγμα
	Πλήθος	Ποσοστό	Ποσοστό
Ανατολική Μακεδονία - Θράκη	303	6,7	5,6
Κεντρική Μακεδονία	612	13,6	17,4
Δυτική Μακεδονία	304	6,7	2,6
Θεσσαλία	314	7,0	6,8
Ήπειρος	302	6,7	3,1
Ιόνιο	203	4,5	5,1
Δυτική Ελλάδα	304	6,7	1,9
Στερεά Ελλάδα - Εύβοια	308	6,8	6,3
Πελοπόννησος	302	6,7	5,4
Αττική	813	18,0	35,4
Βόρειο Αιγαίο	218	4,8	1,8
Νότιο Αιγαίο	206	4,6	2,9
Κρήτη	317	7,0	5,8
Total	4.506	100,0	100,0

Ενότητα 1

ΔΙΑΣΤΑΣΗ - ΜΕΓΕΘΗ

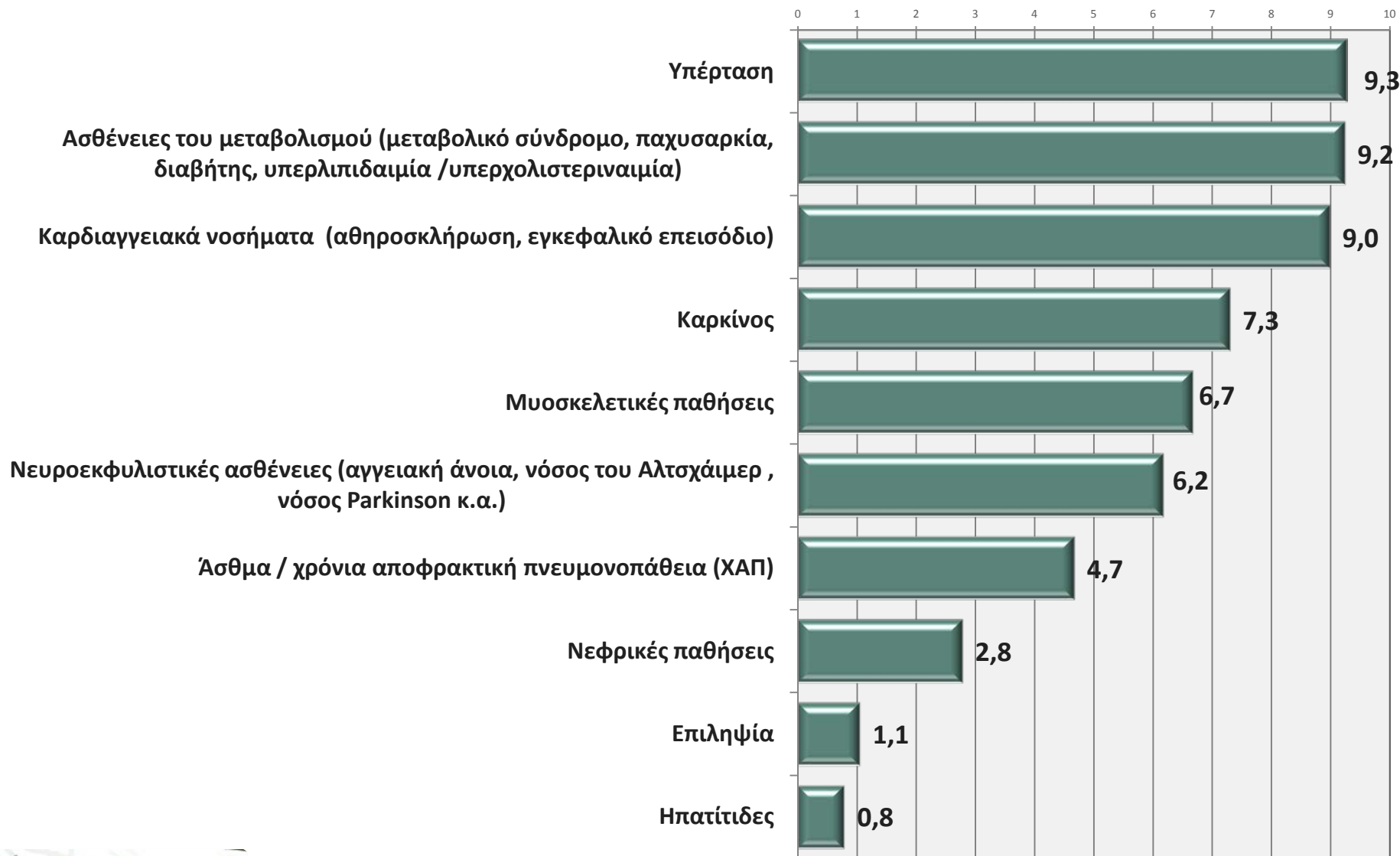
Στο νοικοκυριό σας ή στο οικογενειακό σας περιβάλλον υπάρχει κάποιο άτομο με :
(πολλαπλή επιλογή)

Στο νοικοκυριό σας ή στο οικογενειακό σας περιβάλλον υπάρχει κάποιο άτομο με :

Είδος Αναπηρίας	2013	2008	2002
Κινητική αναπηρία (παραπληγία, τετραπληγία, κλπ)	13,8	7,2	9,7
Αισθητηριακή αναπηρία (κώφωση, τύφλωση)	4,3	2,8	4,8
Νοητική αναπηρία (νοητική υστέρηση, αυτισμός, σύνδρομο Down κλπ)	5,6	2,0	2,7
Ψυχική αναπηρία (κατάθλιψη, σχιζοφρένεια κλπ)	8,5	0,9	1,2

**Στο νοικοκυριό σας ή στο οικογενειακό σας περιβάλλον υπάρχει κάποιο άτομο με χρόνια πάθηση που το εμποδίζει να ασκεί τις καθημερινές του δραστηριότητες ή το επάγγελμά του;
(πολλαπλή επιλογή)**

Ποιος επωμίζεται την φροντίδα ενός ατόμου με αναπηρία μέσα στο νοικοκυριό;

Το άμεσο οικογενειακό περιβάλλον

είναι αυτό που επωμίζεται την φροντίδα ενός ατόμου με αναπηρία, με τους γονείς να έχουν τον κυρίαρχο ρόλο ως «πιστοί φρουροί» όπως χαρακτηριστικά αναφέρθηκε.

Οι σχέσεις καθορίζουν το ΠΟΙΟΣ

Το σύνολο των σχέσεων σε μια οικογένεια και ειδικότερα «...η επικοινωνία που έχει δημιουργηθεί» μεταξύ του ατόμου που αντιμετωπίζει την αναπηρία και κάποιων συγκεκριμένων μελών της, είναι αυτή που θα κρίνει ποιος πραγματικά επωμίζεται την ευθύνη.

Όχι πια μόνο η μητέρα

Η σημερινή κοινωνία έχει αποβάλλει το στερεότυπο της μητέρας που «τα τραβάει όλα» και επωμίζεται όλο το βάρος της ευθύνης, επισημαίνοντας πως «έχουμε ξεφύγει από τα πιο παλιά και κλειστά ρατσιστικά πρότυπα» όπως χαρακτηριστικά αναφέρθηκε, όπου η μητέρα «ήταν αυτονόητο» πως θα έπρεπε να έχει το μεγαλύτερο μερίδιο της φροντίδας του ατόμου με αναπηρία.

Πόσο μεγάλες δυσκολίες αντιμετωπίζετε
σε καθεμία από τις παρακάτω πτυχές της ζωής της οικογένειάς σας;
Μέσοι όροι στην κλίμακα 1-10

Βάση: Όσοι απάντησαν ότι στο οικογενειακό τους περιβάλλον υπάρχει άτομο με αναπηρία ή χρόνια πάθηση

Τιμές 8-10

51,6%

Οικονομικά ζητήματα

7,05

49,1%

Σχέσεις με τις δημόσιες υπηρεσίες

6,73

37,1%

Ψυχολογικά, συναισθηματικά
ζητήματα

6,07

34,2%

Πρακτικά, οργανωτικά θέματα της
καθημερινότητας

5,89

37,6%

Εξωτερική βοήθεια για τη
φροντίδα του ατόμου με...

5,40

29,0%

Διακρίσεις και κοινωνικός
αποκλεισμός

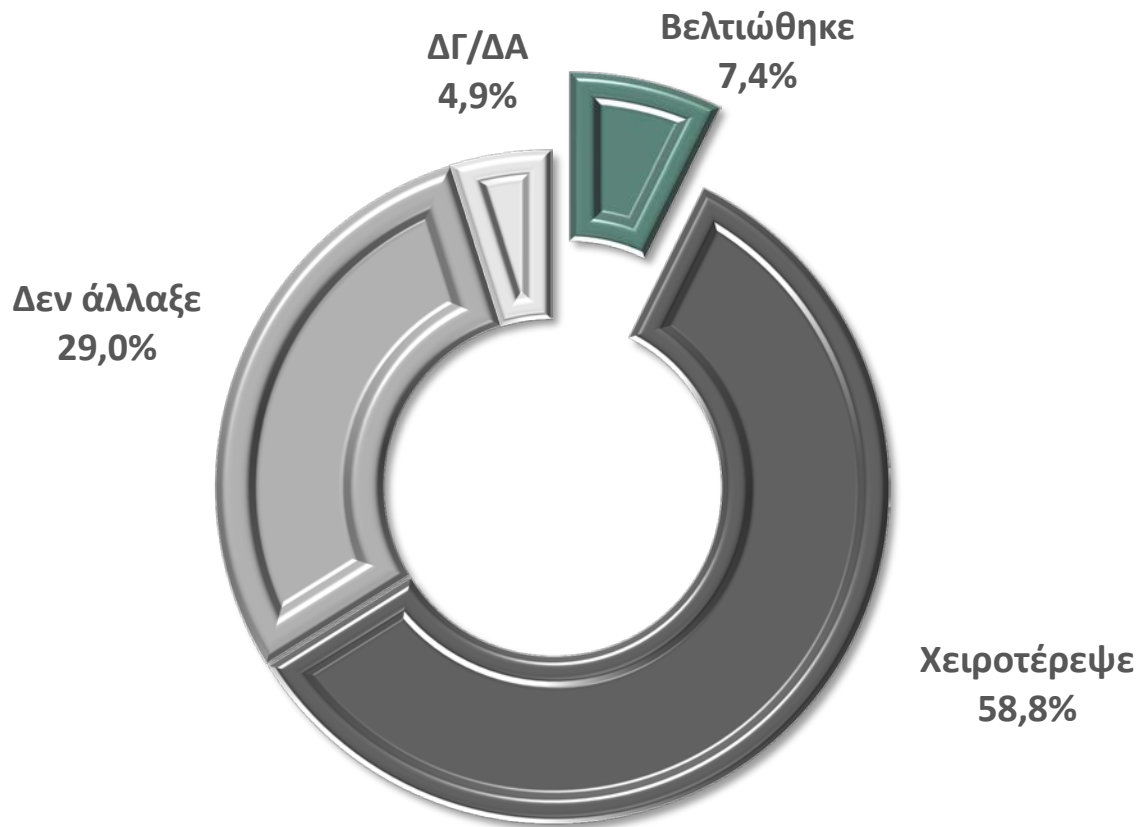
4,97

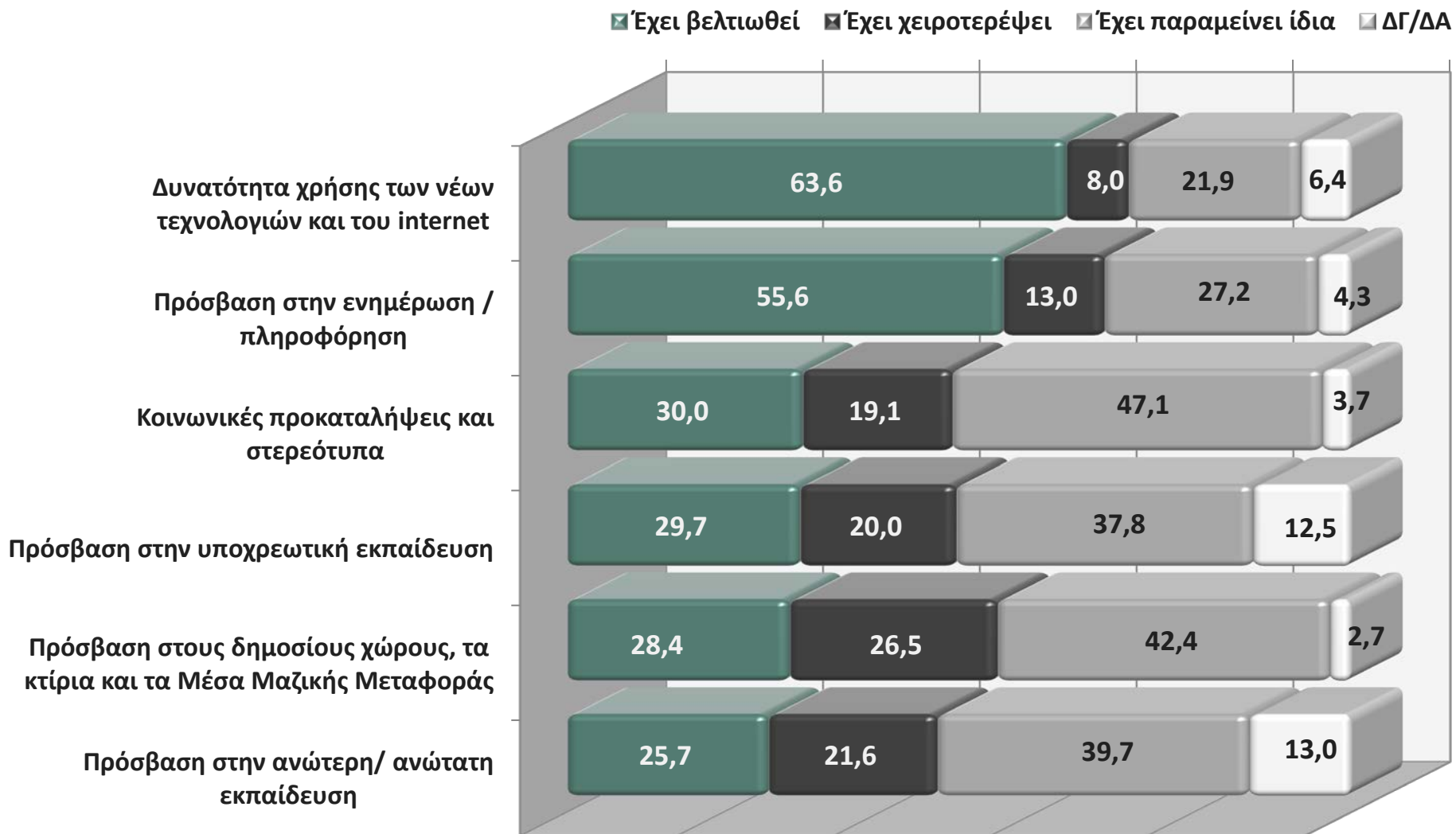
Ενότητα 2

Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΑμεΑ ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΧΡΟΝΙΑ

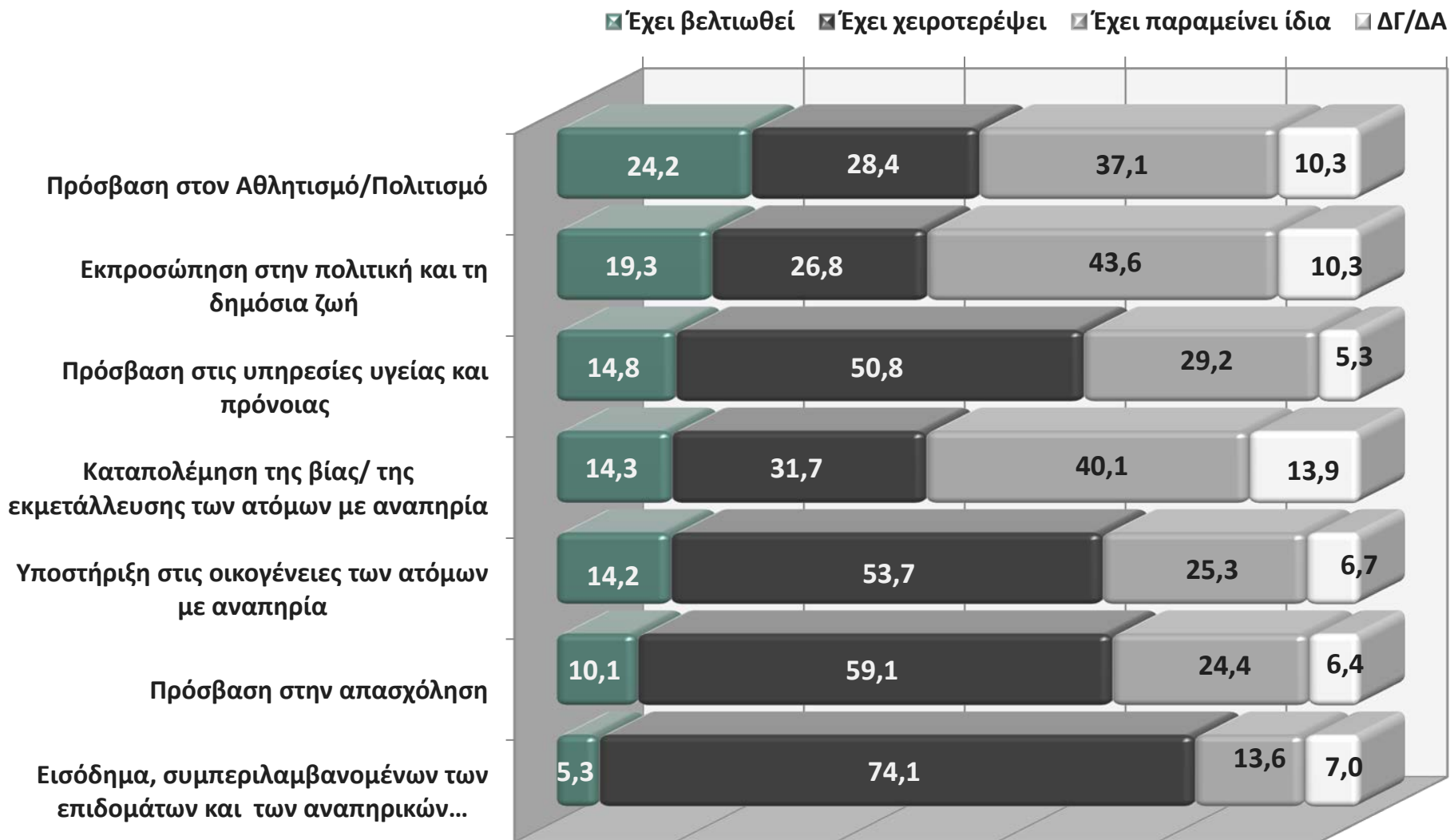
Κατά την άποψή σας, τα τελευταία 3 χρόνια,
η ζωή των ατόμων με αναπηρία στην Ελλάδα:

Τομείς με θετικό ισοζύγιο βελτίωσης - επιδείνωσης

Τομείς με αρνητικό ισοζύγιο βελτίωσης - επιδείνωσης

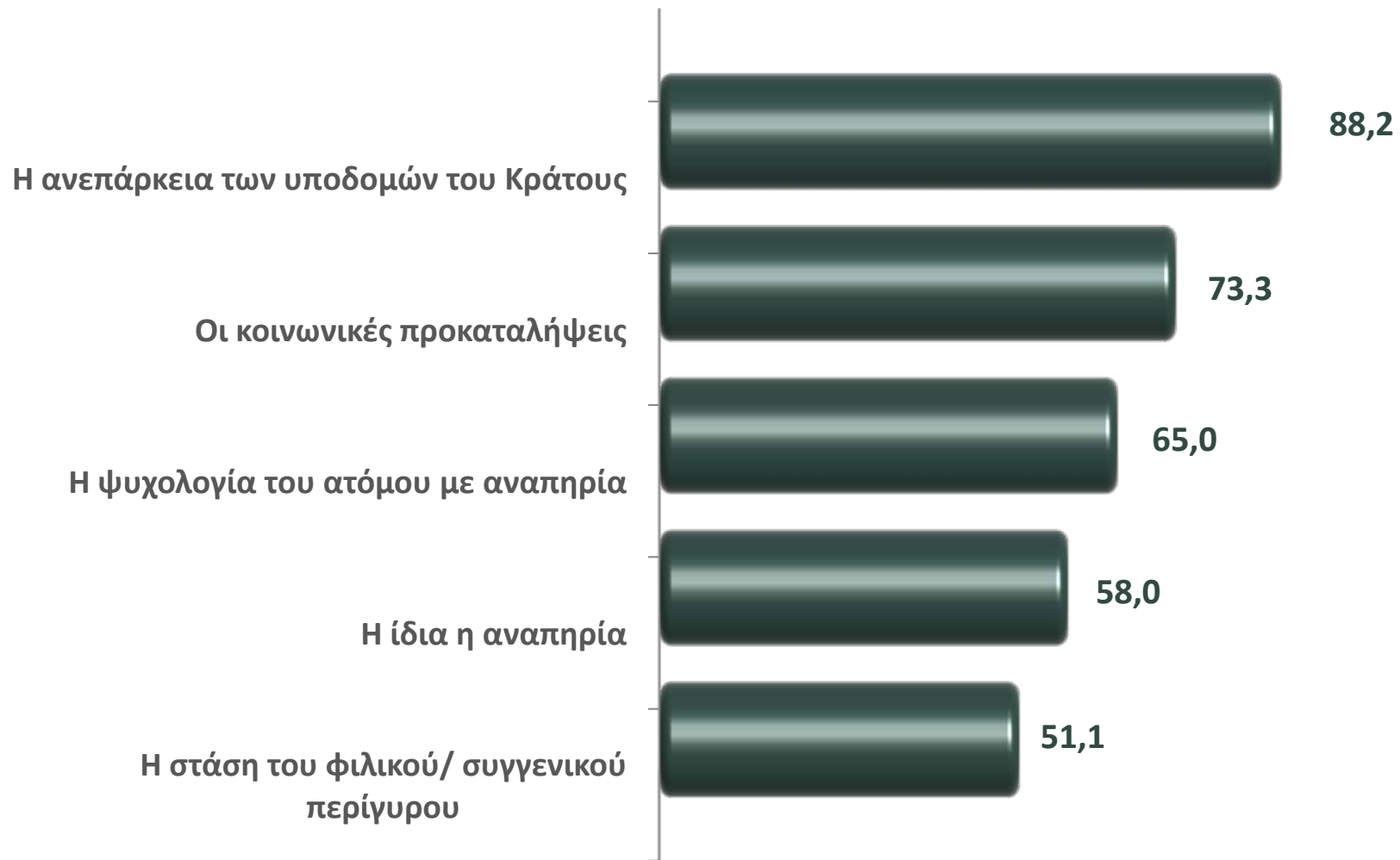

Που λαμβάνονται μέτρα διευκόλυνσης της πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία :
Μέσοι όροι με άριστα το 10

Τιμές 1-3

Τι αποτελεί εμπόδιο για μια αξιοπρεπή ζωή των ατόμων με αναπηρία :

Άτομα με αναπηρία : Εξαρτημένες προσωπικότητες ή αυτόνομες;

«...τα άτομα με αναπηρία είναι λίγο πολύ εξαρτημένα»

Το είδος και ο βαθμός της «πάθησης» σε συνδυασμό με τις σοβαρές ελλείψεις σε υποδομές φροντίδας, αποκατάστασης αλλά και πρόσβασης σε φυσικό και ψηφιακό περιβάλλον επιτείνει τη σχέση εξάρτησης που υπάρχει μεταξύ οικογενειακού περιβάλλοντος - ΑμεΑ και αποτρέπουν την αυτόνομη διαβίωση τους όσο **«μεγάλη ψυχική δύναμη και να έχουν»**.

Η αυτονομία αποτελεί προνόμιο που πρέπει να ενθαρρύνεται από το περιβάλλον τους και να ενισχύεται μέσω πολιτικών και στρατηγικών.

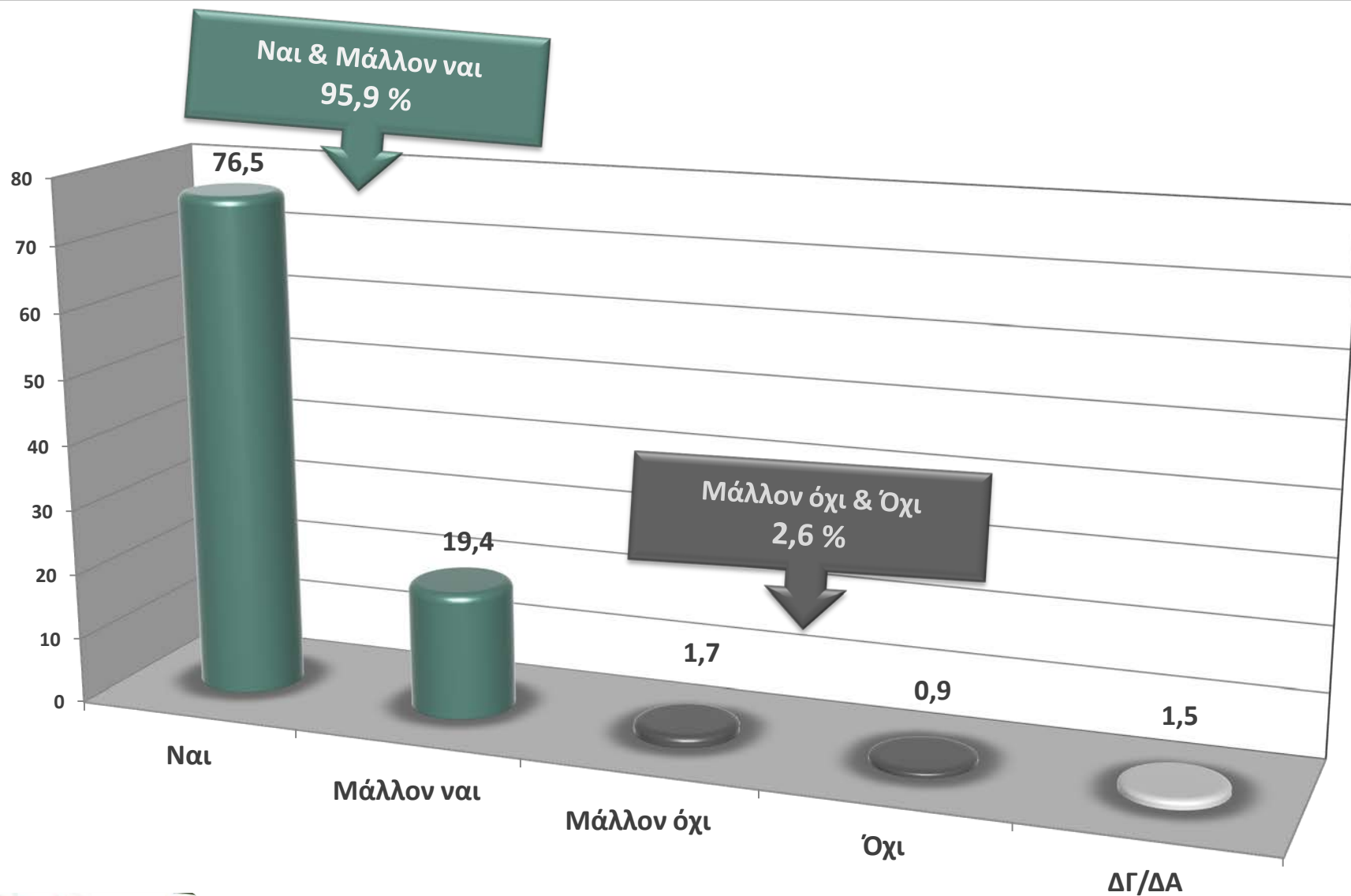
Ενότητα 3

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΜΕ ΑΤΟΜΑ με ΑΝΑΠΗΡΙΑ

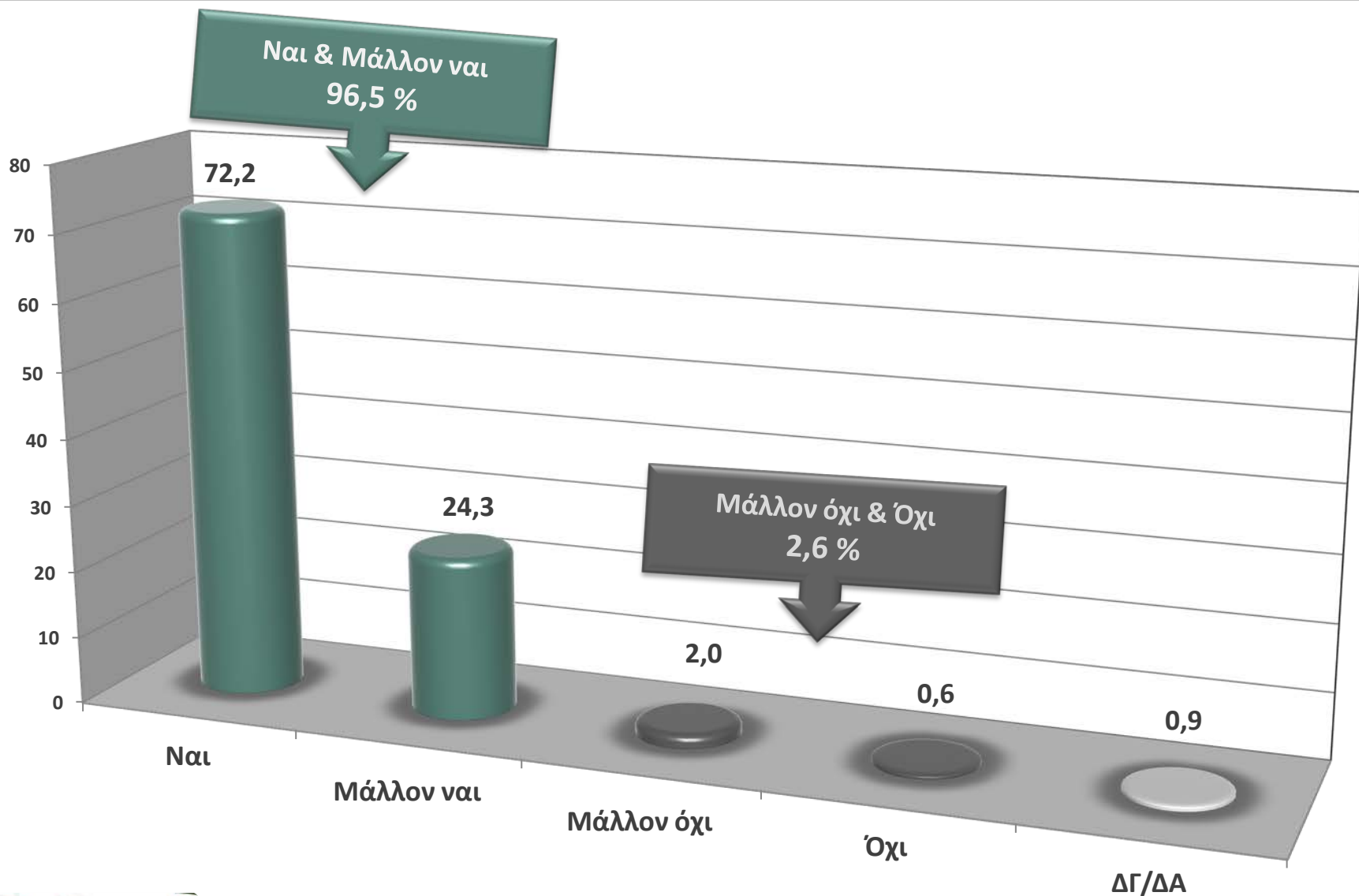
Από όσο γνωρίζετε, για μια οικογένεια που έχει άτομο με αναπηρία το κόστος ζωής είναι μεγαλύτερο, μικρότερο ή το ίδιο με το κόστος ζωής μιας οικογένειας που δεν έχει άτομο με αναπηρία;

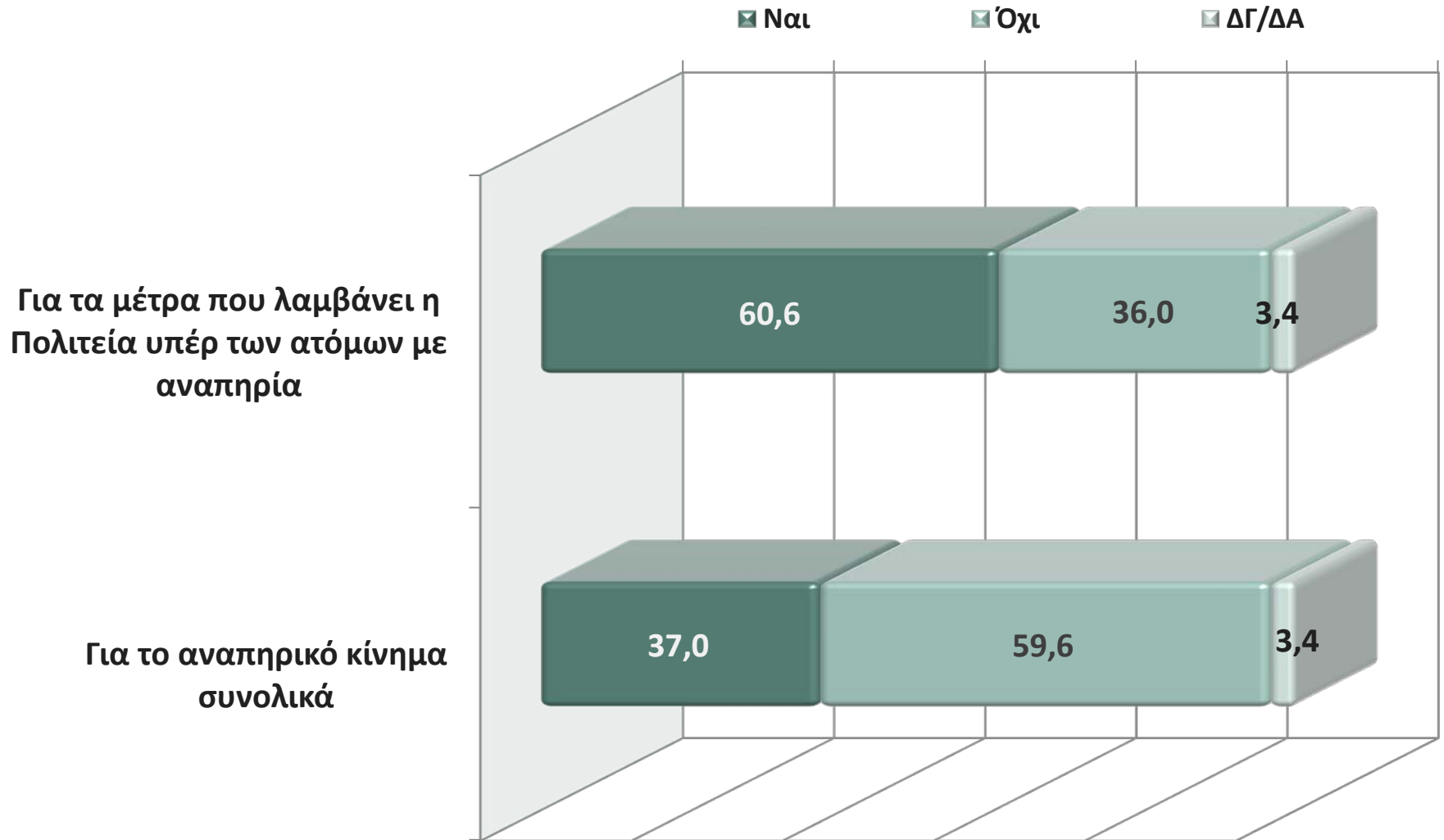
Θεωρείτε ότι η Πολιτεία πρέπει να καλύψει το πρόσθετο κόστος που προκύπτει λόγω αναπηρίας;

Κατά την άποψή σας, η οικονομική κρίση έχει δημιουργήσει ανυπέρβλητες δυσκολίες για τις οικογένειες που έχουν άτομο με αναπηρία;

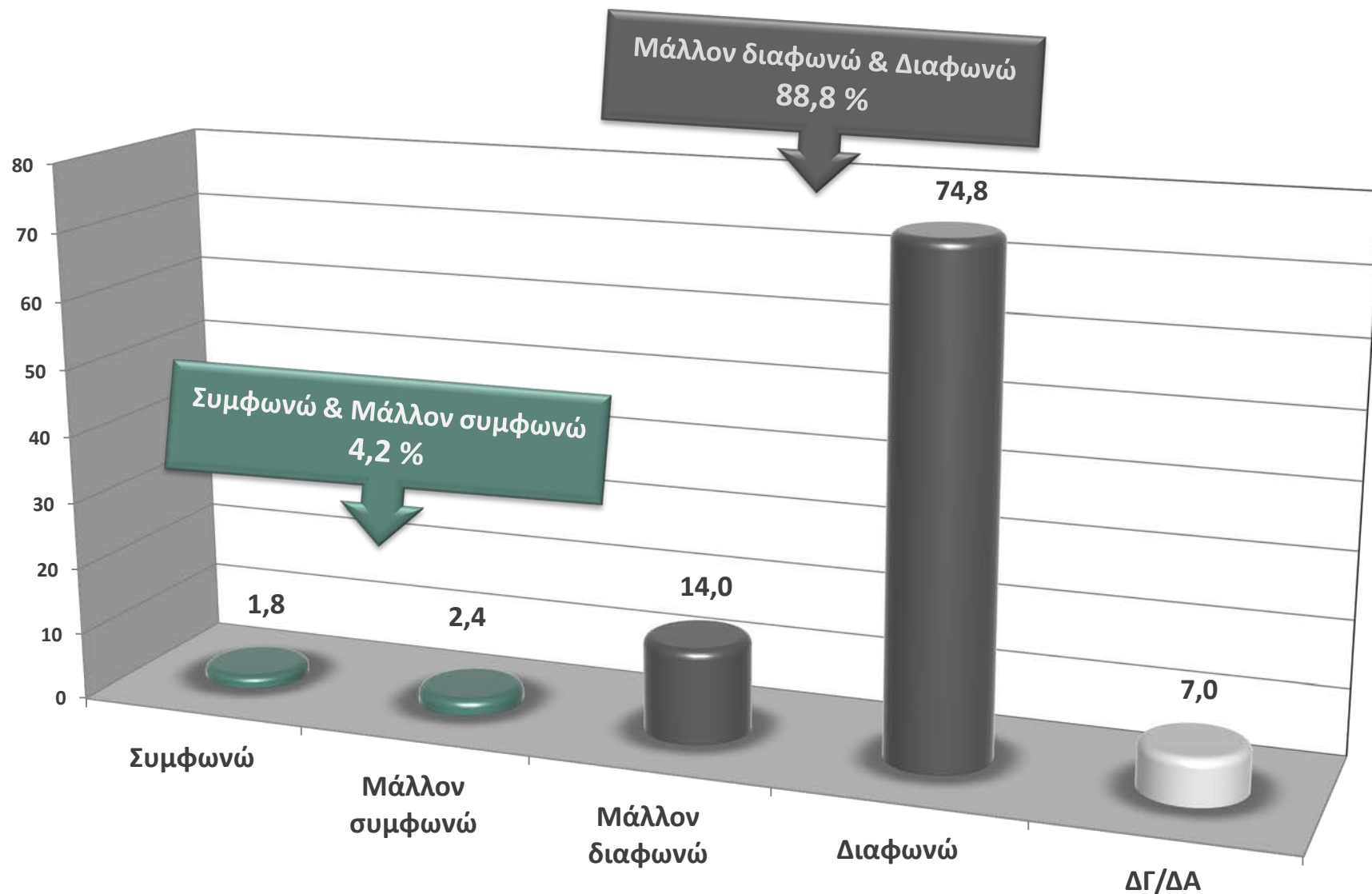
Τους τελευταίους μήνες έγινε λόγος για αναπηρικά επιδόματα που δίνονταν σε άτομα που δεν είχαν αναπηρία. Η είδηση αυτή επηρέασε αρνητικά την άποψή σας:

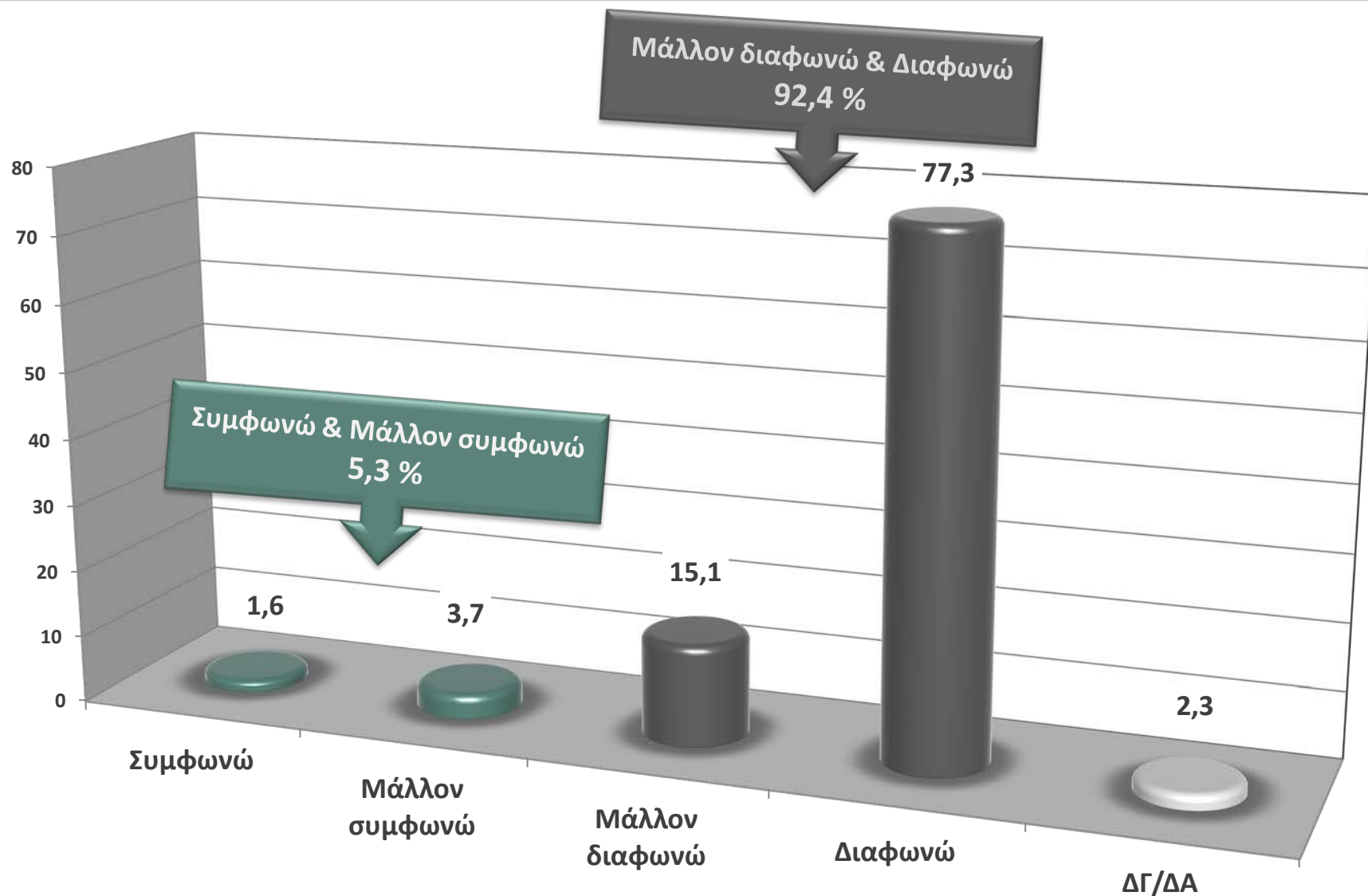
Ποιος νομίζετε ότι ευθύνεται για τα αναπηρικά επιδόματα που δόθηκαν σε άτομα που δεν είχαν αναπηρία:

Συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τη διακοπή του ΕΚΑΣ σε άτομα με αναπηρία;

Συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις μειώσεις μισθών και αναπηρικών συντάξεων;

Ενότητα 4

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ

Με ποια από τις παρακάτω προτάσεις συμφωνείτε περισσότερο;

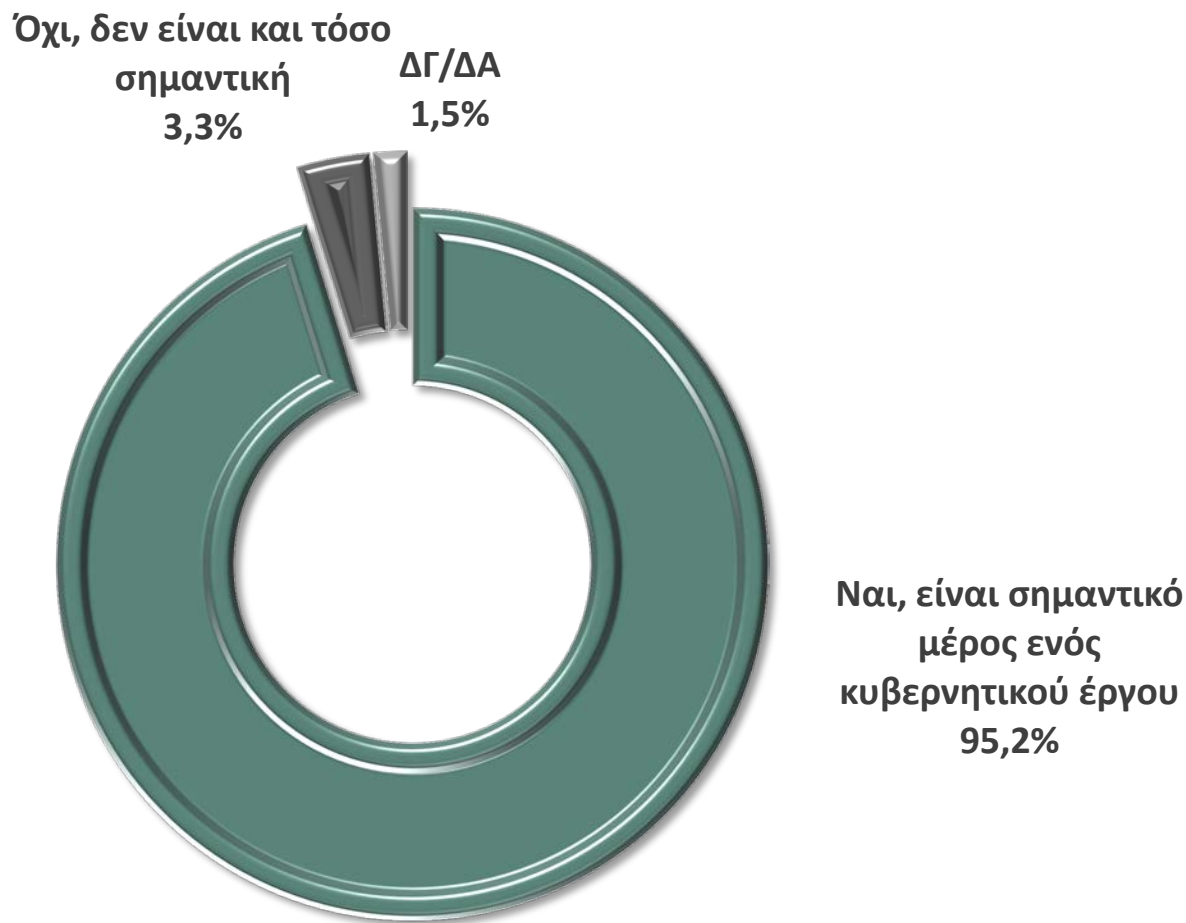
Στη σημερινή εποχή οι
πολιτικές κοινωνικής
ένταξης για τα άτομα με
αναπηρία είναι συχνά
πολυτέλεια
5,0%

ΔΓ/ΔΑ
1,8%

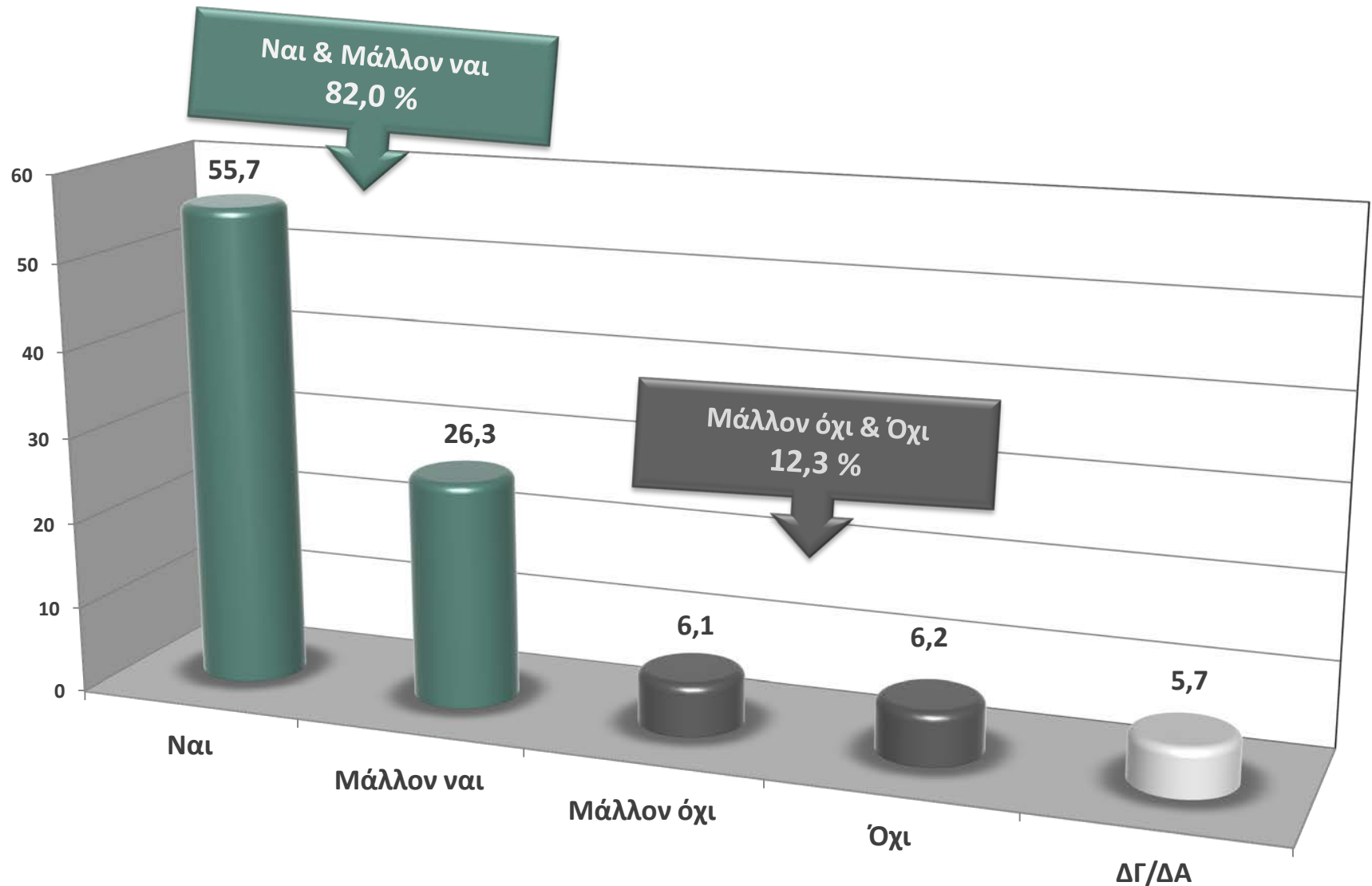

Πρέπει να προωθούνται
πολιτικές κοινωνικής
ένταξης για τα άτομα με
αναπηρία γιατί είναι
ζήτημα ανθρωπίνων
δικαιωμάτων
93,2%

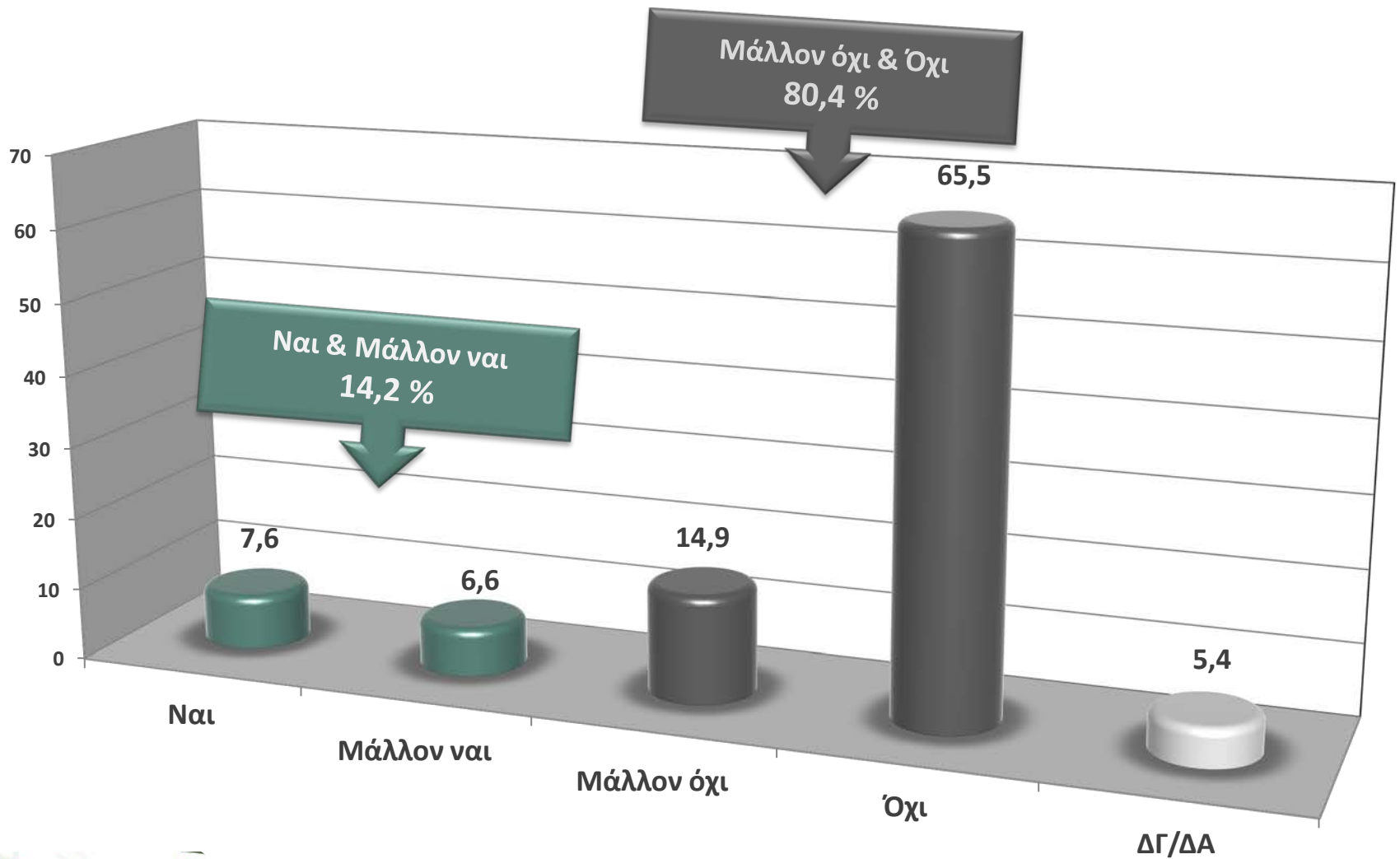
**Θα λέγατε ότι, για εσάς προσωπικά,
η κοινωνική πολιτική αποτελεί σημαντικό μέρος ενός κυβερνητικού έργου;**

Πιστεύετε ότι εξαιτίας της οικονομικής κρίσης οι πολιτικές της κυβέρνησης που προάγουν την ισότητα και την διαφορετικότητα στη χώρα μας θεωρούνται λιγότερο σημαντικές και έχουν μικρότερη χρηματοδότηση;

Συμφωνείτε με την εξέλιξη αυτήν;

Ενότητα 5
ΣΤΑΣΕΙΣ & ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ
ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΑ ΑΤΟΜΑ με ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Ποια εικόνα σας φέρνει στο μυαλό η φράση «άτομο με αναπηρία»;

Η πρώτη εικόνα

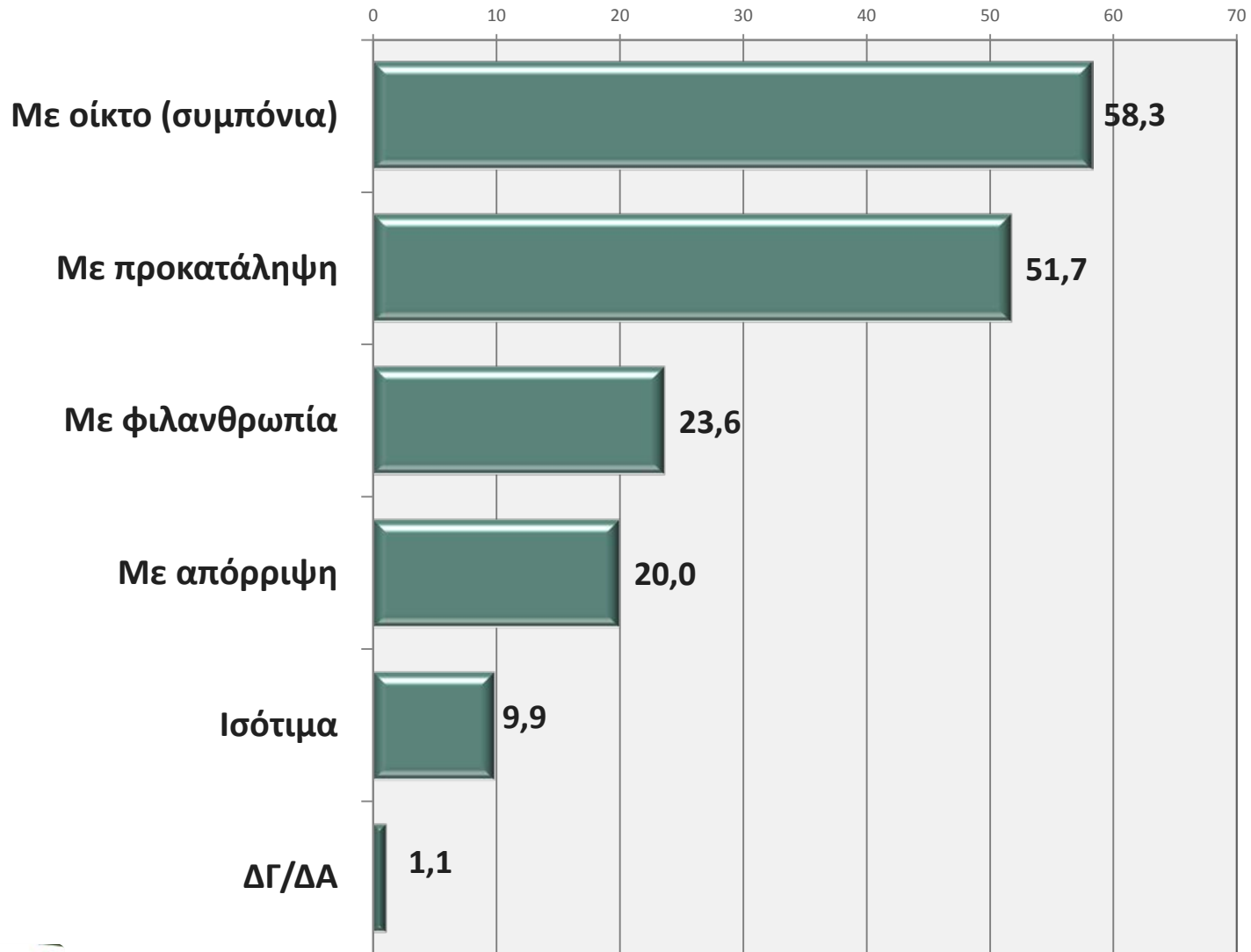
που έρχεται στο μυαλό ακούγοντας την φράση «άτομο με αναπηρία» και αναφέρεται συνειρμικά και αυθόρμητα κυρίως στην κινητική αναπηρία.

«άνθρωπος σε καροτσάκι»

Η φράση ακούστηκε από την μεγαλύτερη μερίδα των ερωτηθέντων και οφείλεται κυρίως στον συμβολισμό της αναπηρίας με το εικονίδιο (που παρουσιάζει το άτομο σε αναπηρικό αμαξίδιο), αλλά και στην ορατότητα της κινητικής αναπηρίας «ως μια εικόνα που είναι εμφανής» συγκριτικά με τις αισθητηριακές ή τις νοητικές αναπηρίες.

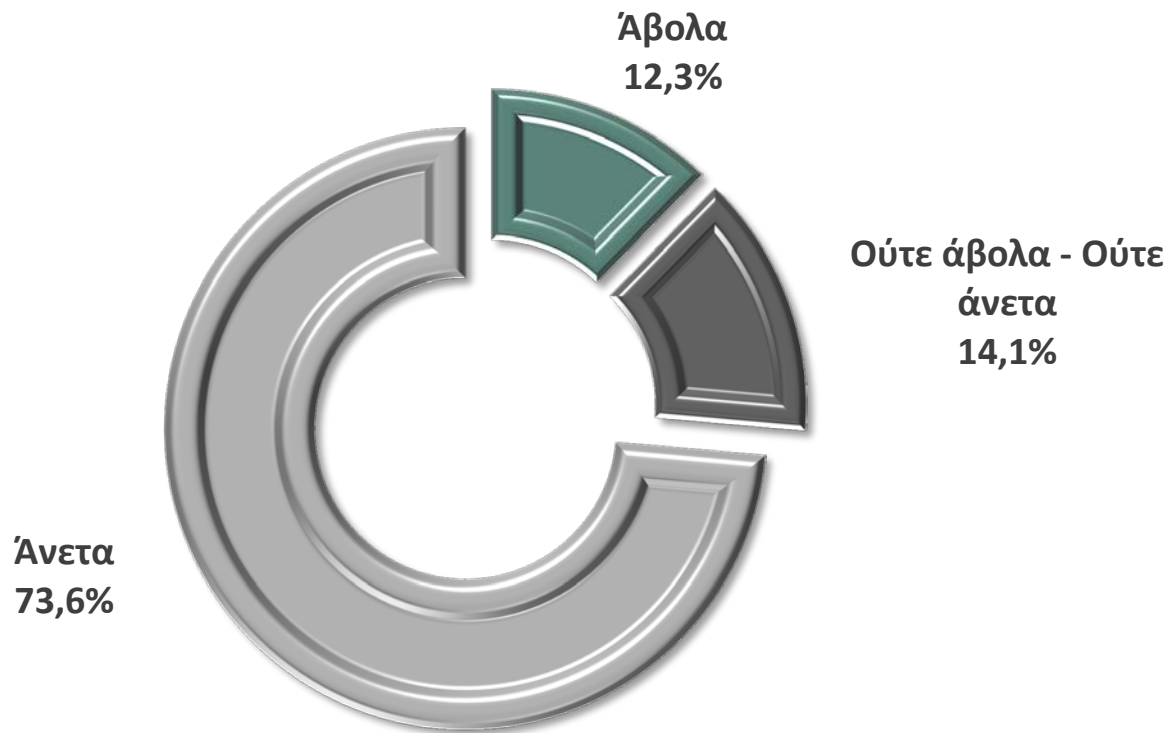
Αν και η αναπηρία έχει πολλές διαστάσεις για άλλη μια φορά γίνεται αντιληπτή ως μια ενιαία κατηγορία.

Σε γενικές γραμμές, πως πιστεύετε ότι αντιμετωπίζονται
τα άτομα με αναπηρία από την ελληνική κοινωνία;
(έως 2 απαντήσεις)

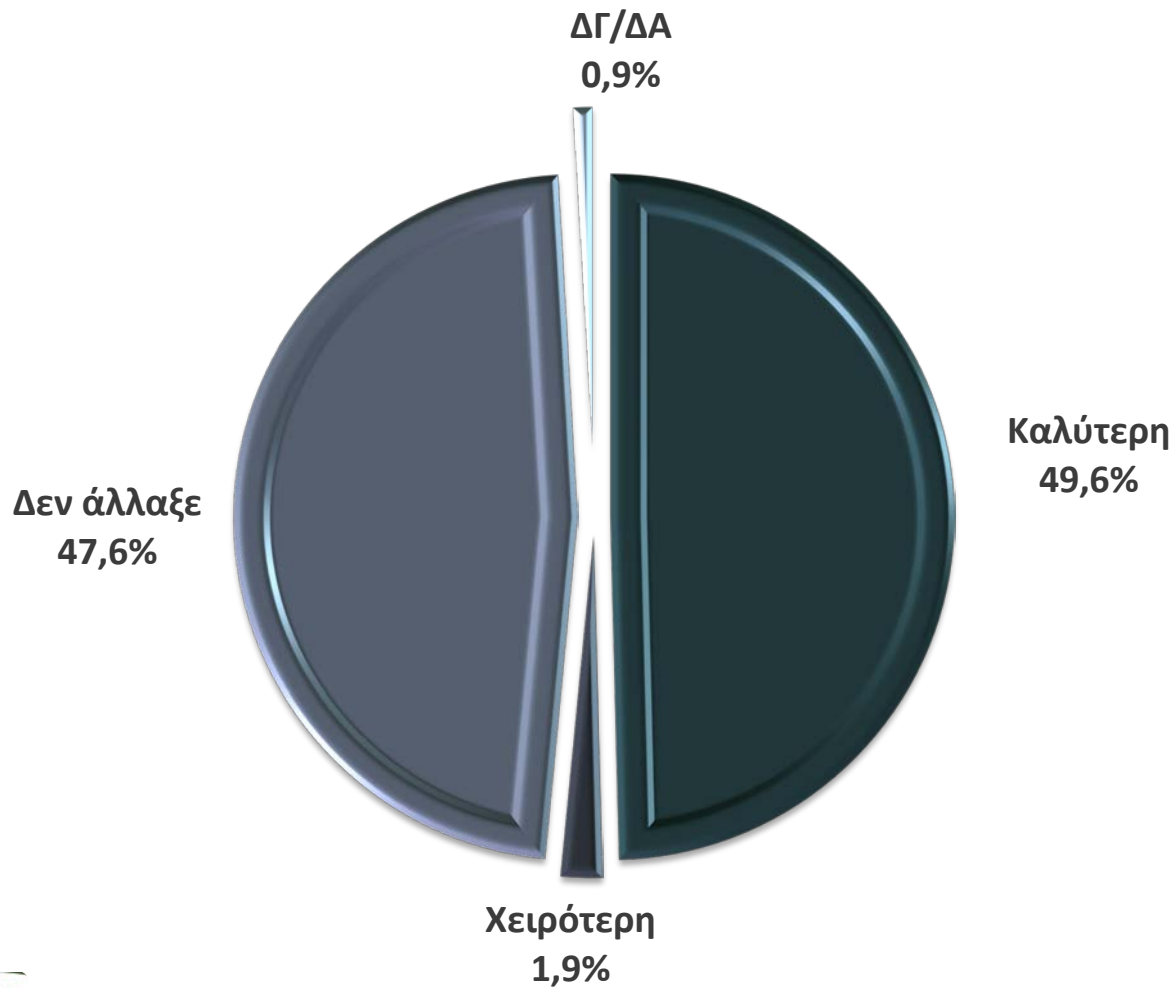

Εσείς προσωπικά θα λέγατε ότι νιώθετε άβολα ή άνετα όταν συναντάτε κάποιο άτομο με αναπηρία;

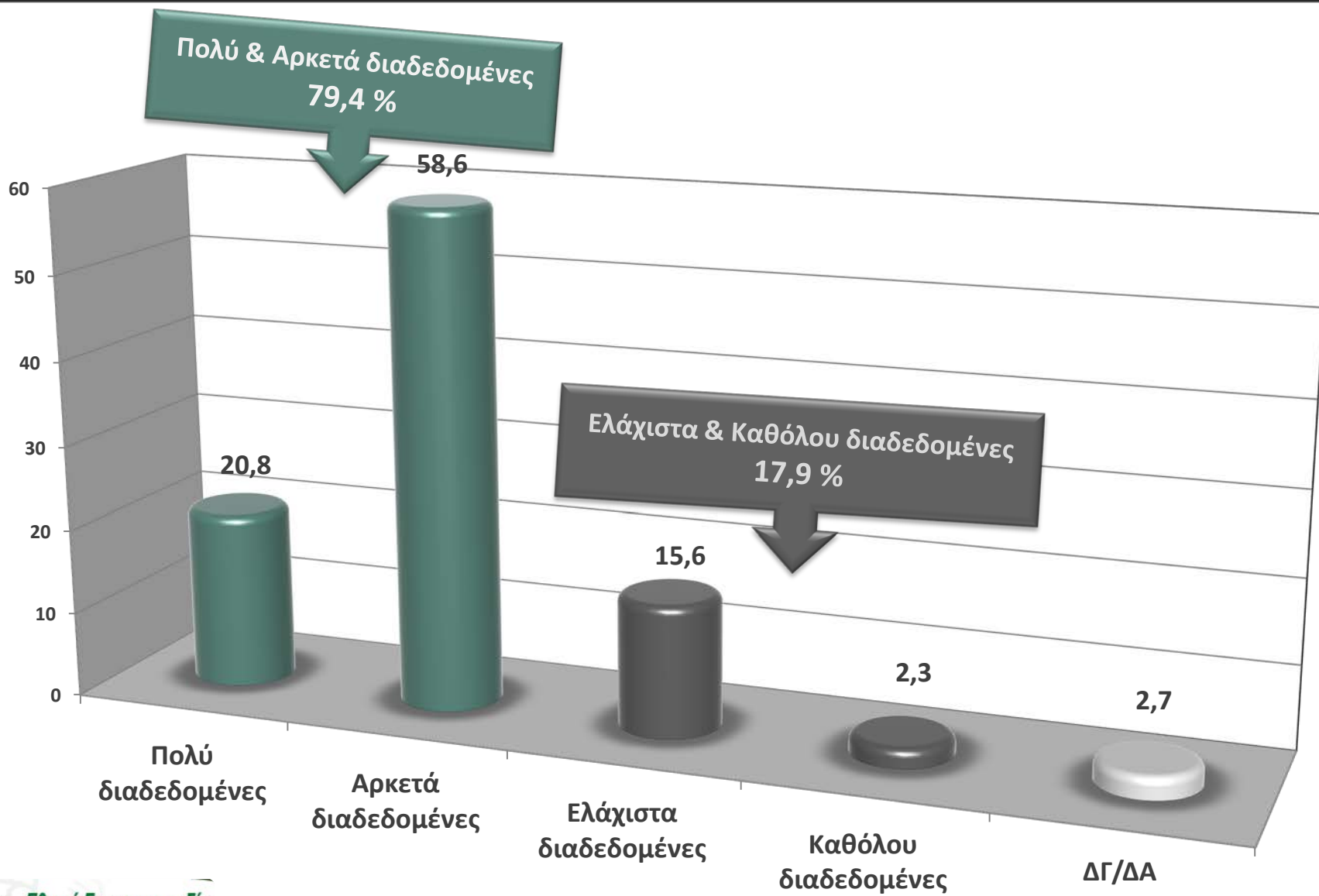

Με τη συναναστροφή, η άποψή σας για τα άτομα με αναπηρία έγινε:

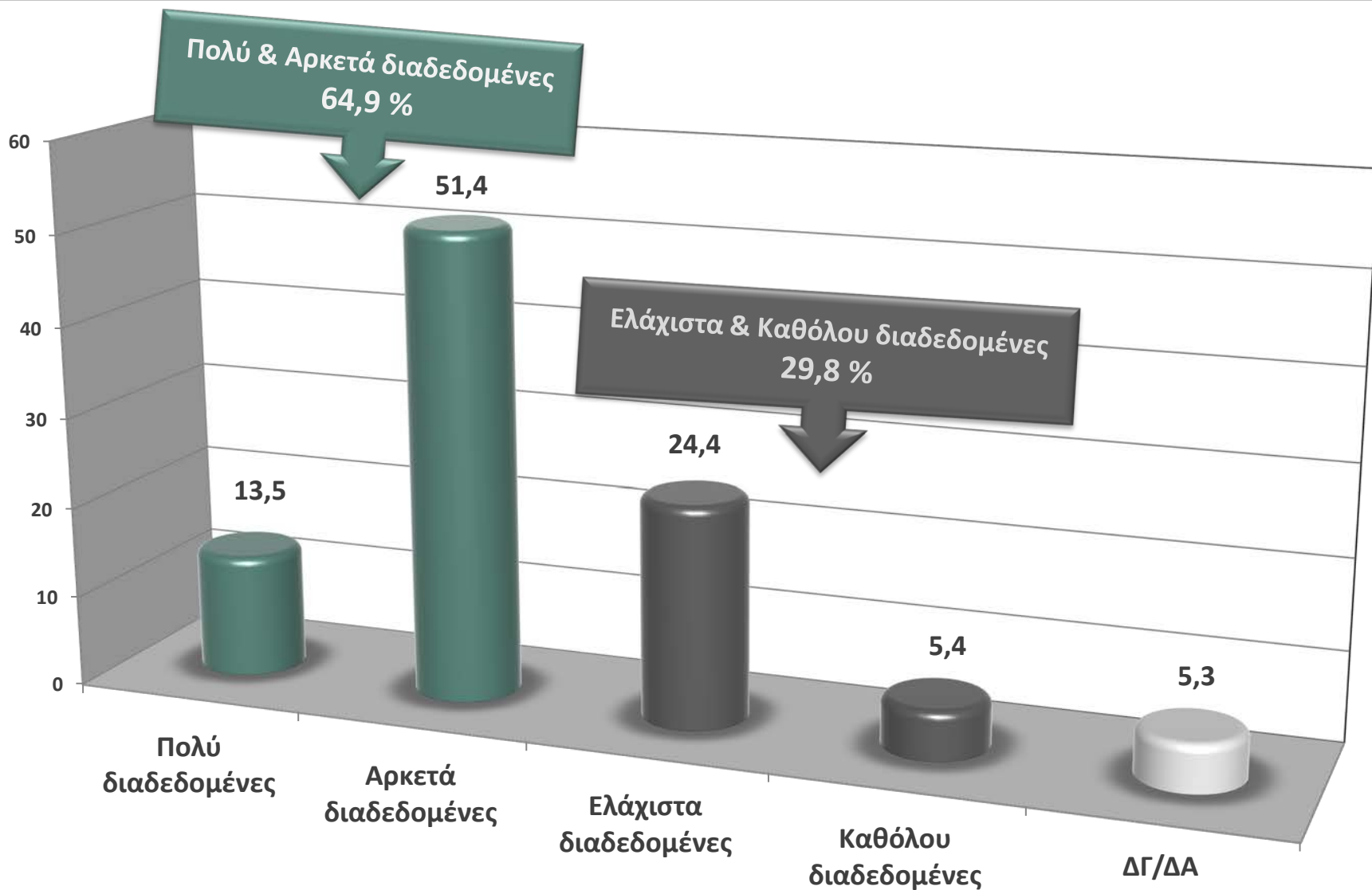
Βάση: Όσοι απάντησαν ότι γνωρίζουν ΑμεΑ

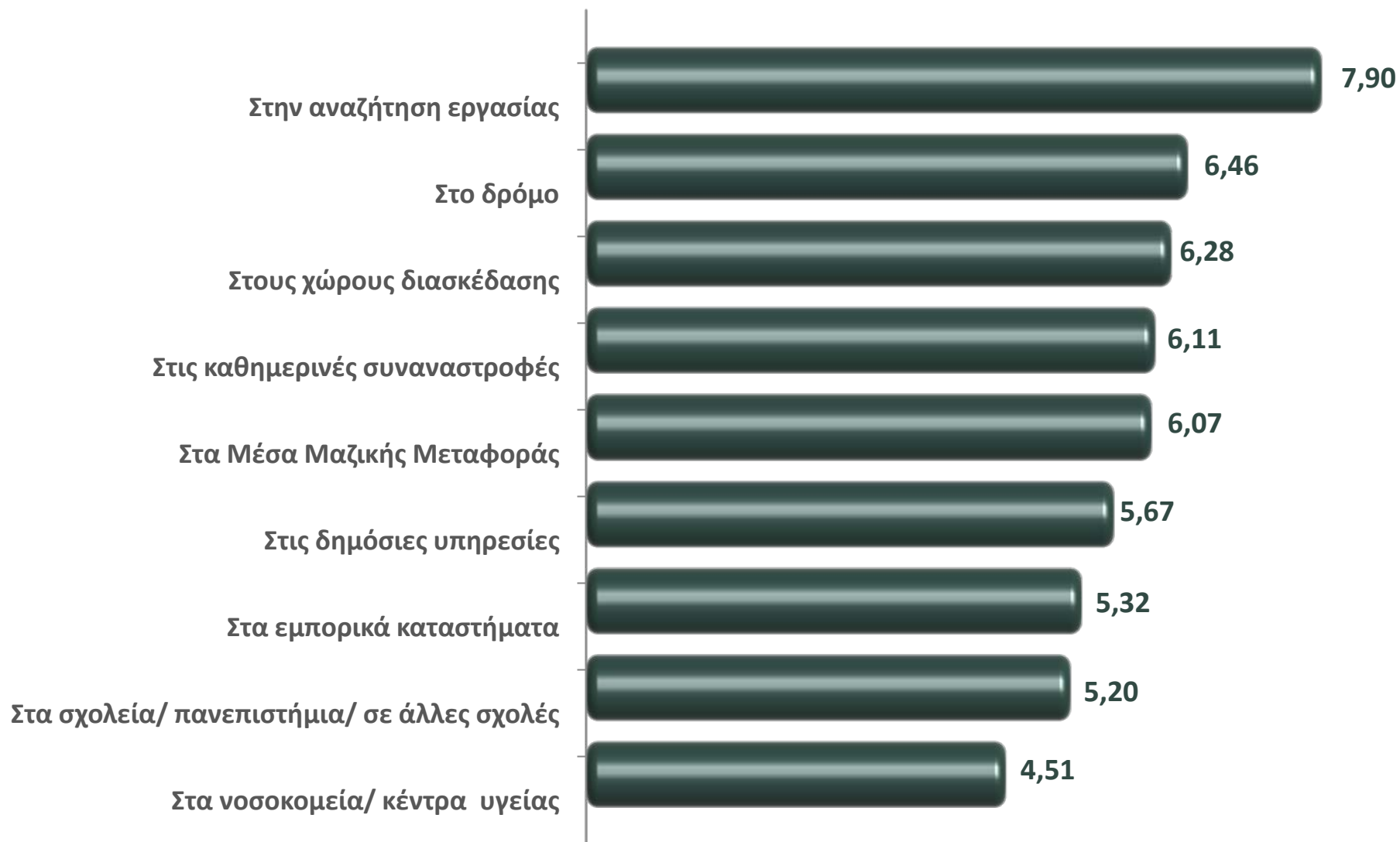
Κατά την άποψή σας,
οι διακρίσεις εις βάρος των ατόμων με αναπηρία στη χώρα μας είναι:

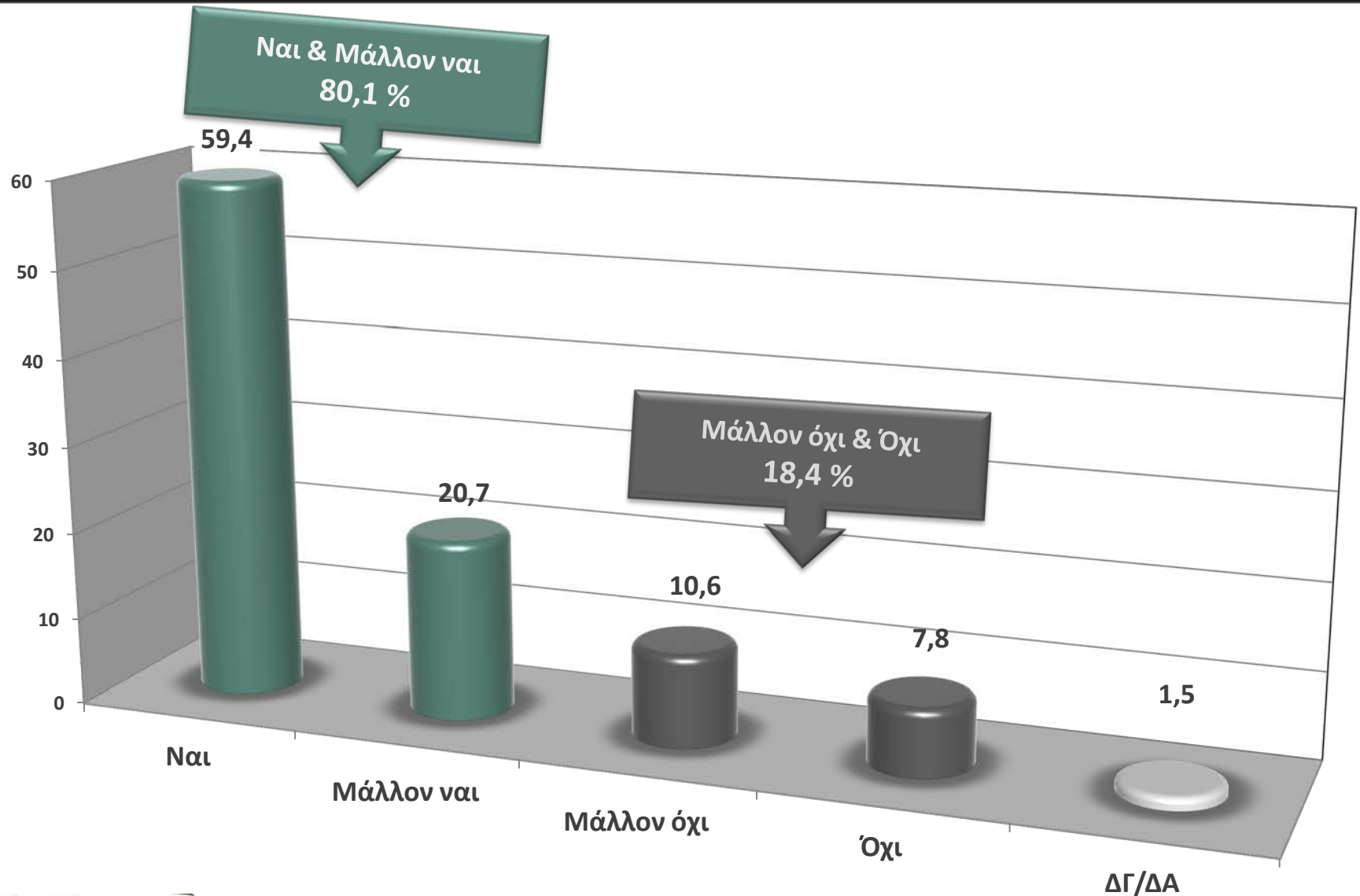
Και στην περιοχή που μένετε,
θα λέγατε ότι οι διακρίσεις εις βάρος των ατόμων με αναπηρία είναι:

**Πόσο συχνά πιστεύετε ότι εκδηλώνονται διακρίσεις
εις βάρος των ατόμων με αναπηρία σε κάθε έναν από τους παρακάτω τομείς της καθημερινής ζωής;
Μέσοι όροι στην κλίμακα 1-10**

Κατά την άποψή σας, η περιορισμένη ή η ανύπαρκτη πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία σε κάποια αγαθά ή υπηρεσίες αποτελεί μορφή διάκρισης εναντίον τους;

Και όσον αφορά στην ένταξη των ατόμων με αναπηρία στην ελληνική κοινωνία, ποιο από τα παρακάτω ισχύει κατά την άποψή σας:

Καπα Research
2003

19,0%

Τα άτομα με αναπηρία συμμετέχουν στην κοινωνία ως ενεργοί πολίτες

12,6

37,5%

Τα άτομα με αναπηρία γίνονται συχνά αποδέκτες κοινωνικών διακρίσεων

51,0

41,0%

Τα άτομα με αναπηρία ζουν στο περιθώριο της κοινωνίας μας

34,5

2,5%

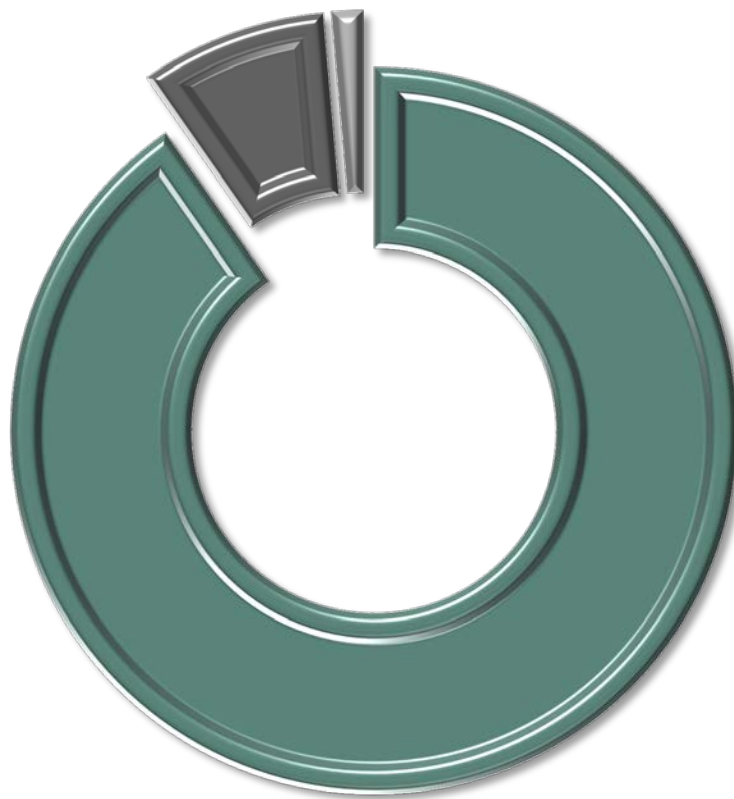
ΔΓ/ΔΑ

1,9

Εσείς προσωπικά, με ποια από τις δύο απόψεις συμφωνείτε περισσότερο;

Κάποιοι άνθρωποι είναι
ανώτεροι από τους
άλλους 8,3%

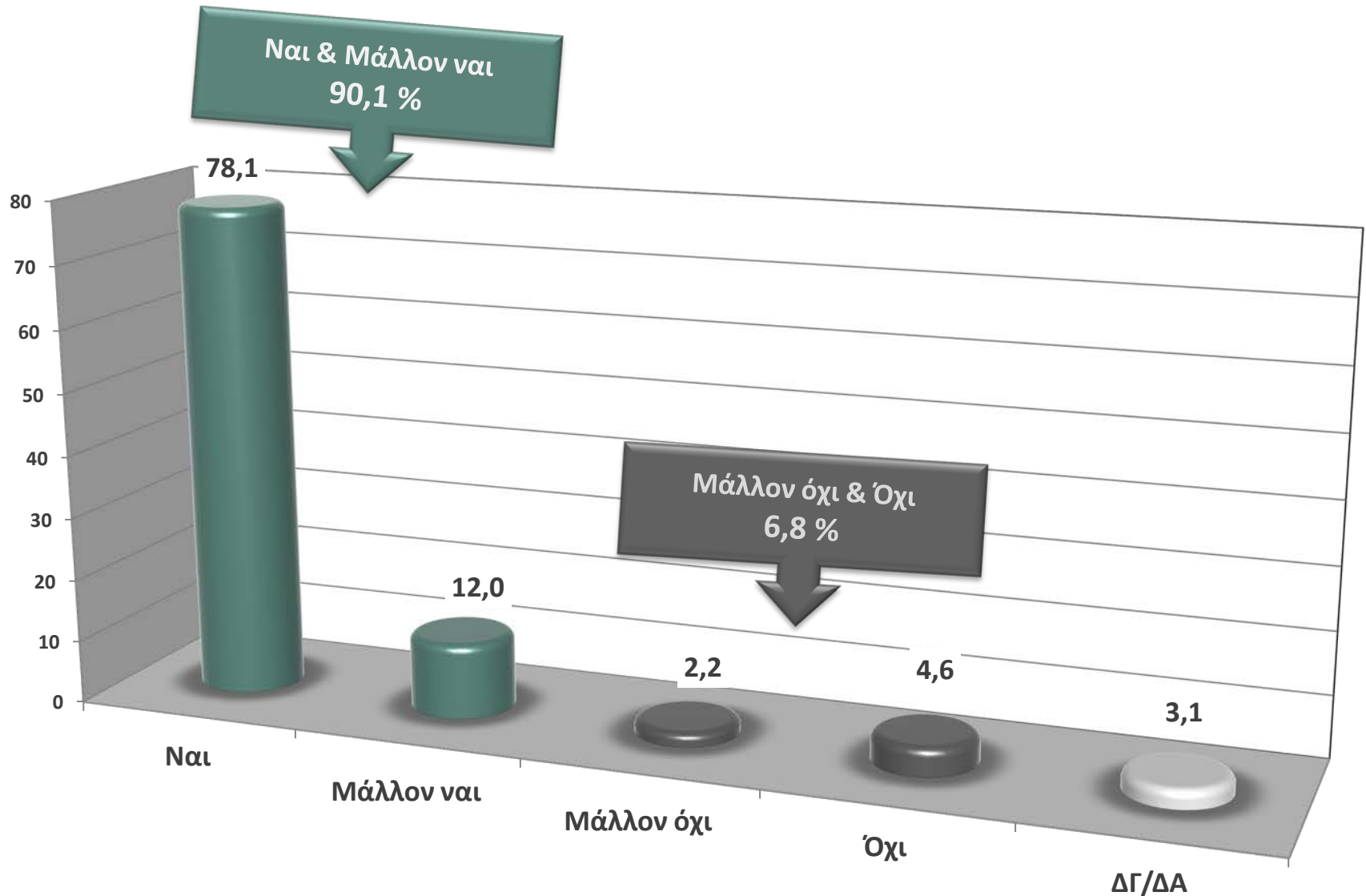
ΔΓ/ΔΑ
1,4%

Όλοι οι άνθρωποι είναι
ίσοι
90,3%

Εσείς προσωπικά, θα θέλατε να συμπεριληφθεί διάταξη
στο νομοσχέδιο κατά του ρατσισμού που απαγορεύει τις διακρίσεις σε βάρος των ατόμων με
αναπηρία;

Ενότητα 6
ΘΕΣΜΟΙ
ΦΟΡΕΙΣ ΑΤΟΜΩΝ με ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Σε γενικές γραμμές, εκτιμάτε ότι το Ελληνικό Κράτος:

Δεν κάνει και πολλά πράγματα για τα άτομα με αναπηρία

53,9

Έχει εγκαταλείψει τα άτομα με αναπηρία στη μοίρα τους

36,5

Κάνει ότι πρέπει να κάνει για τα άτομα με αναπηρία

6,6

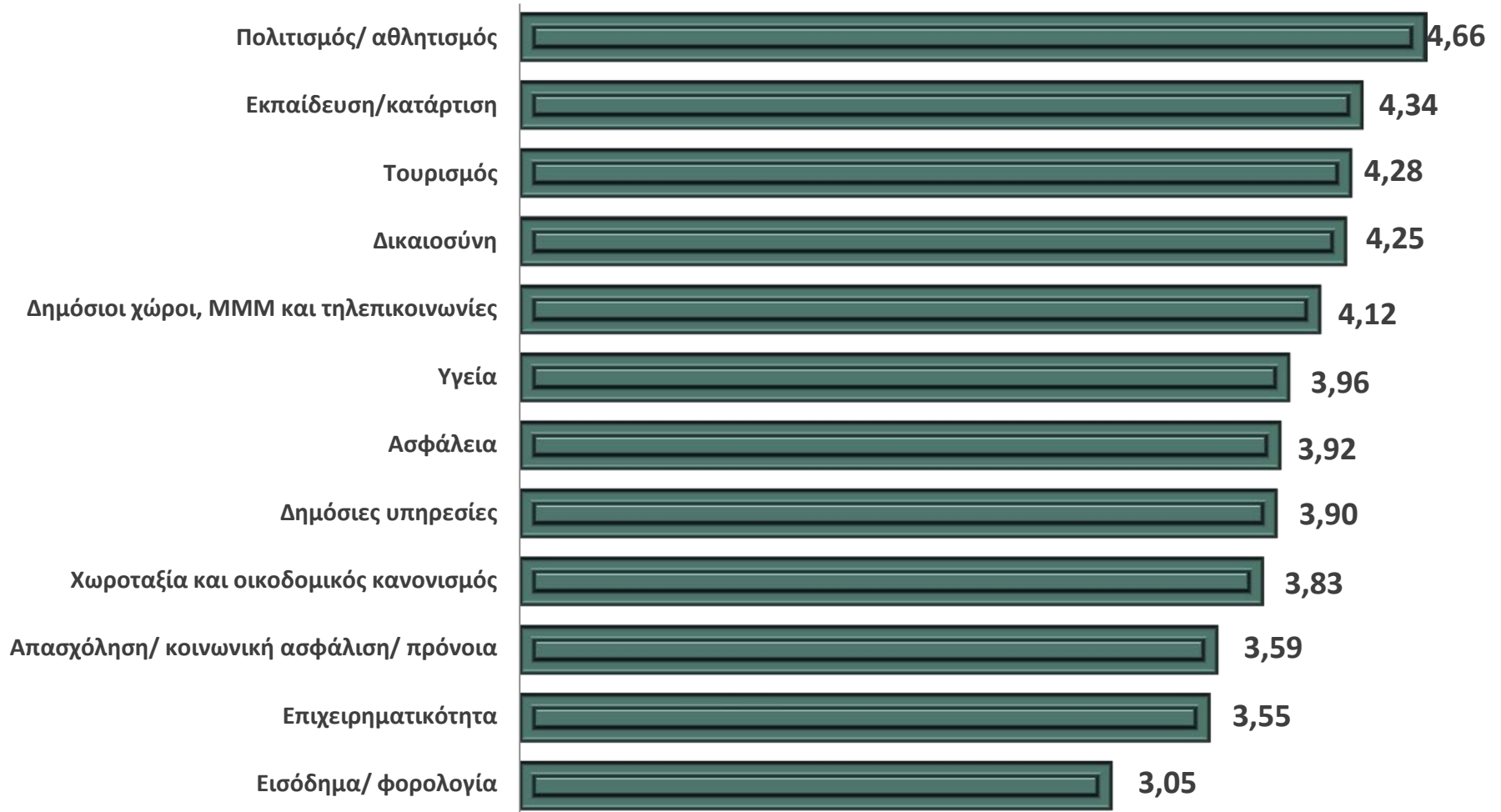
Κάνει πάρα πολλά για τα άτομα με αναπηρία

1,1

ΔΓ/ΔΑ

1,9

Με άριστα το 10, θα ήθελα να βαθμολογήσετε το έργο της πολιτείας σε κάθε τομέα στην προσπάθεια για την κοινωνική ένταξη των ατόμων με αναπηρία:

Με άριστα το 10

πως αξιολογείτε το έργο καθενός από τους παρακάτω φορείς/ θεσμούς ως προς την προσπάθεια για την κοινωνική ένταξη των ατόμων με αναπηρία;

2008

2013

ΟΙ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Η ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

ΟΙ ΙΔΙΟΙ ΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ

Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

ΤΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ/ ΣΧΟΛΕΙΑ

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΤΑ ΜΜΕ

ΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΟΜΜΑΤΑ

ΟΙ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

ΟΙ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΑΡΧΕΣ (Συνήγορος του πολίτη)

ΟΙ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

Φορείς εκπροσώπησης των...

7,26

Εθελοντικές ή Μη Κυβερνητικές...

6,68

Ανεξάρτητες Αρχές (π.χ....

6,61

Ευρωπαϊκή Ένωση

6,49

Εκκλησία

5,08

ΜΜΕ

4,45

Τοπική αυτοδιοίκηση (Δήμοι και...

3,65

Επιχειρήσεις

3,45

Κυβέρνηση

3,21

Συνδικάτα

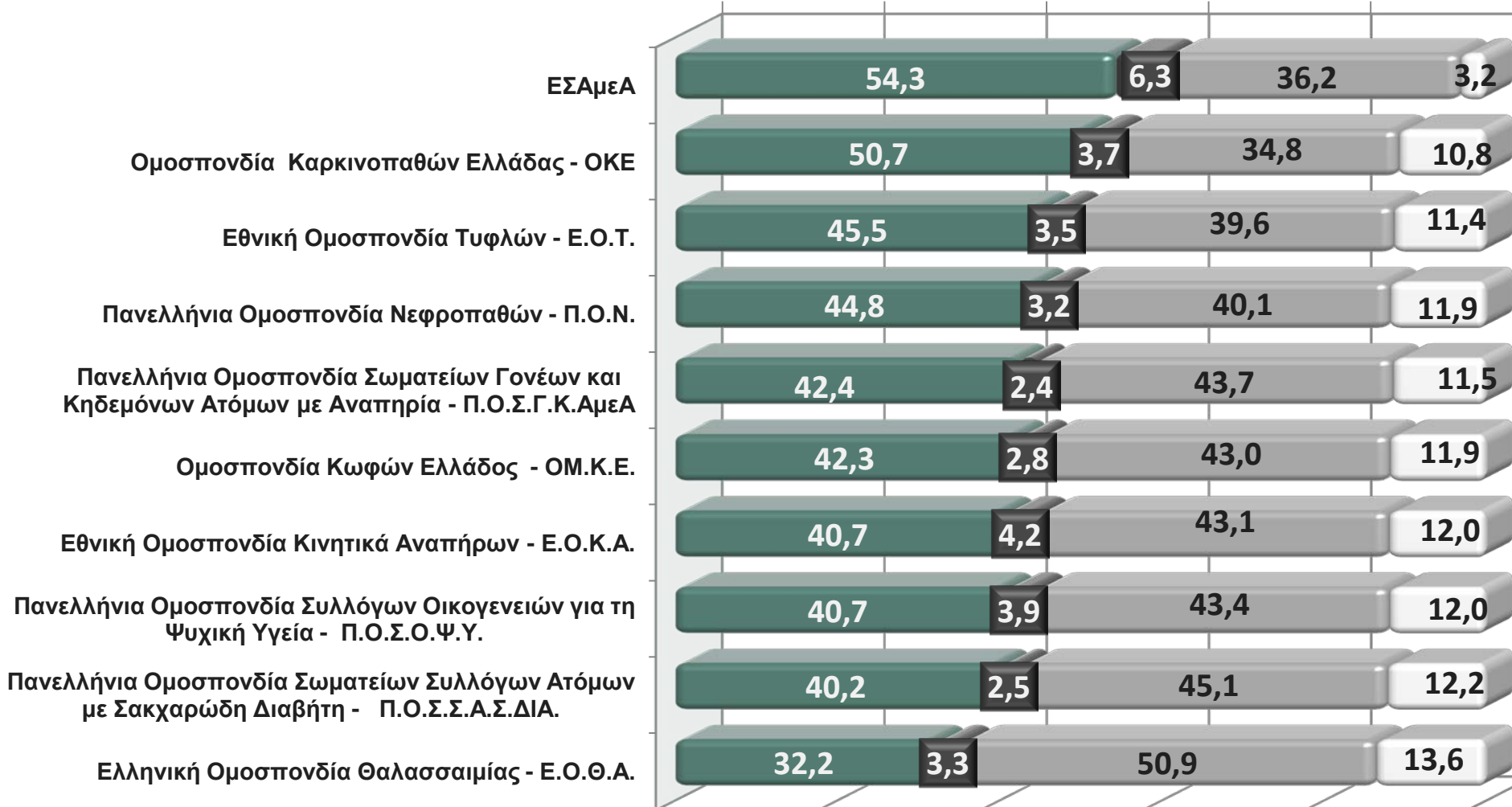
3,16

Πολιτικά Κόμματα

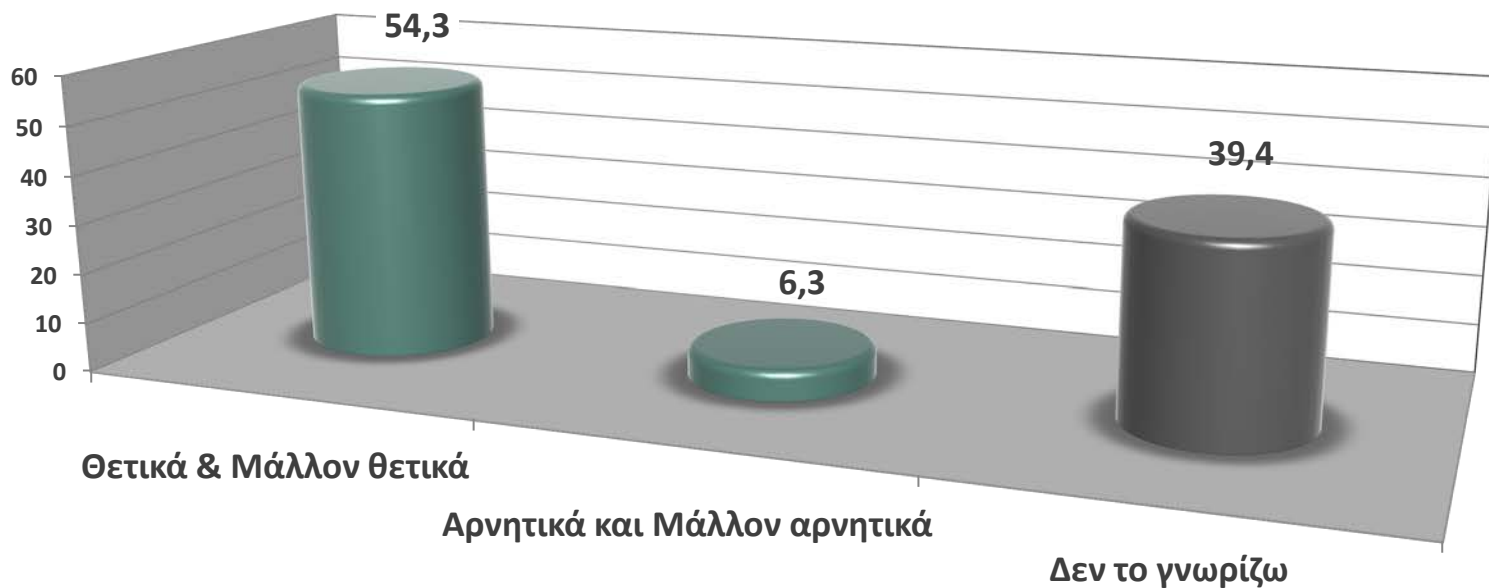
0,40

Και πως κρίνετε το έργο καθενός από τους παρακάτω φορείς εκπροσώπησης ατόμων με αναπηρία;

■ Θετικά & Μάλλον θετικά
 ■ Μάλλον αρνητικά & Αρνητικά
 ■ Δεν το γνωρίζω
 ■ ΔΑ

Αναγνωρισιμότητα – Αξιολόγηση έργου ΕΣΑμεΑ :

Αναγνωρισιμότητα ΕΣΑμεΑ	2013	2008
Γνωρίζουν το έργο της ΕΣΑμεΑ	60,6	18,9
Δεν γνωρίζουν το έργο της ΕΣΑμεΑ	39,4	71,1

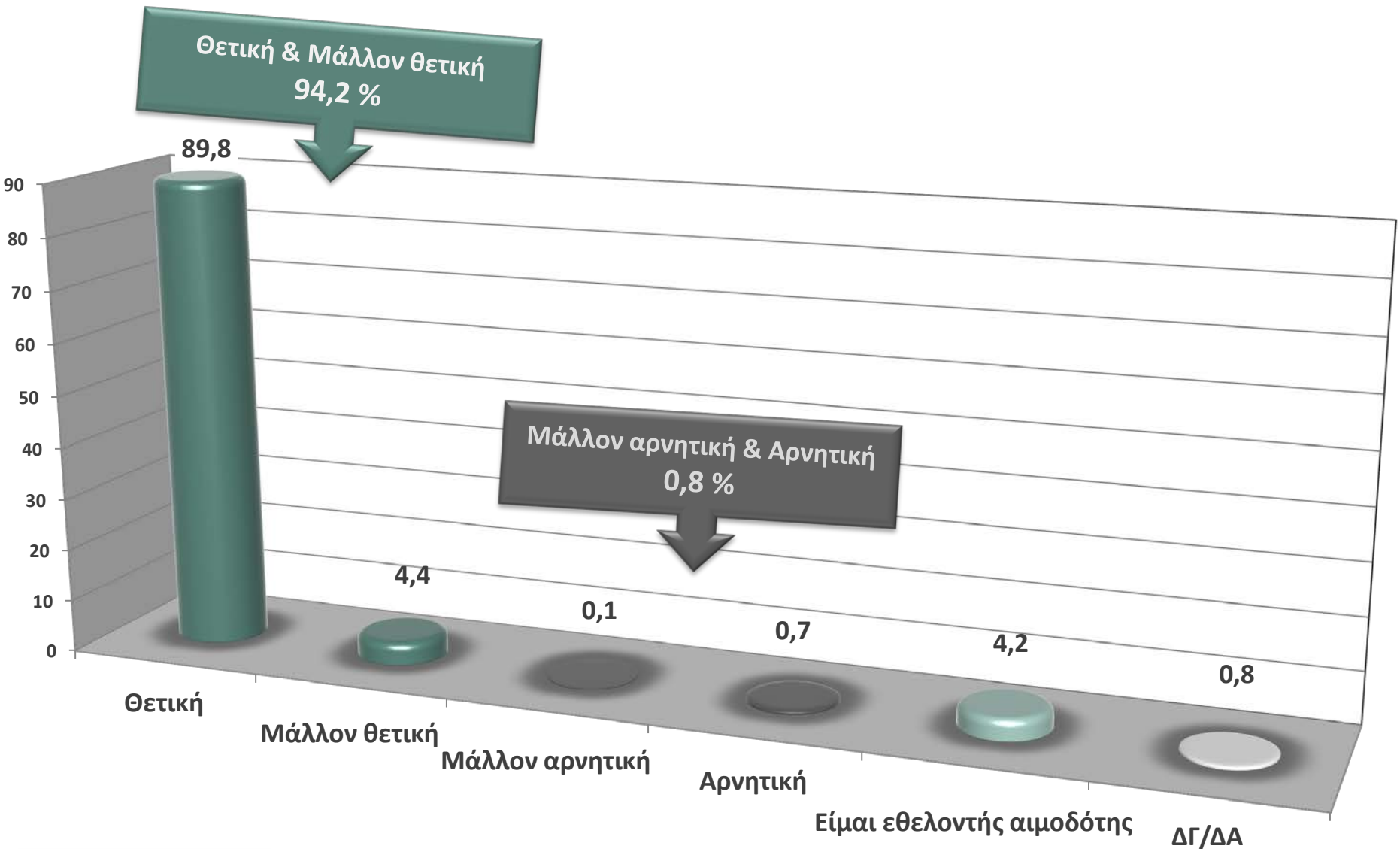

Ενότητα 7

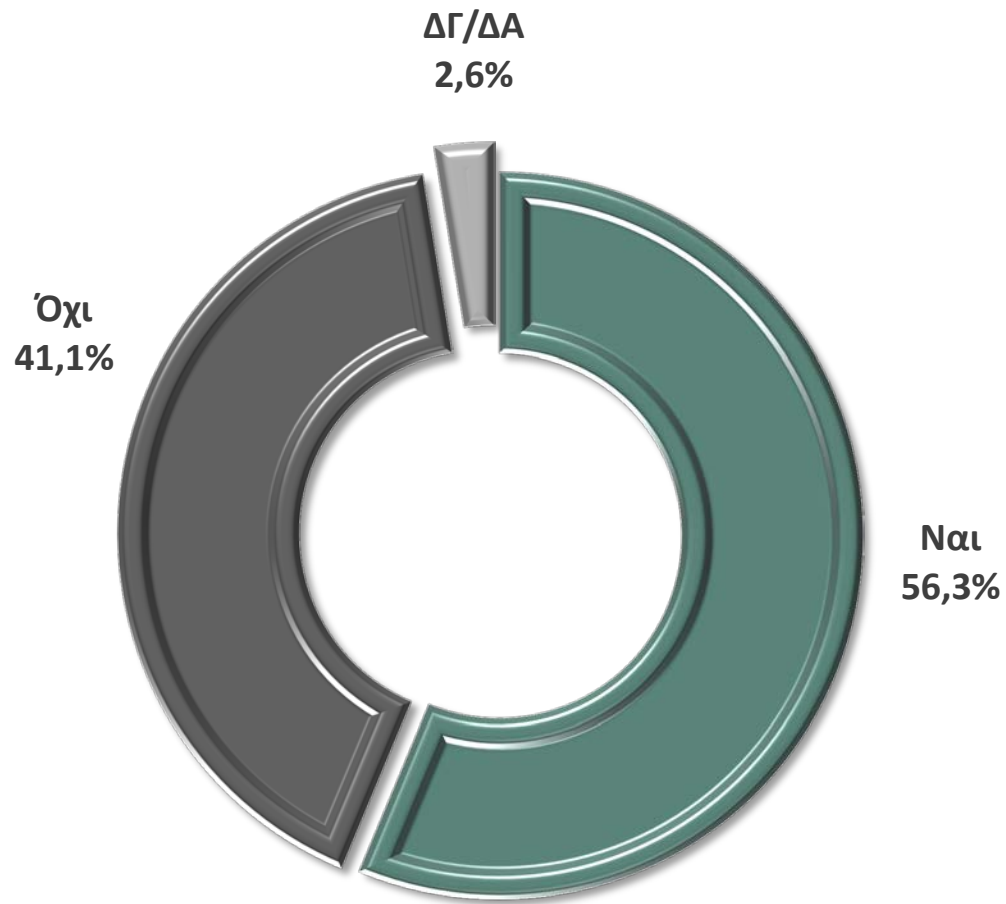
ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ & ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ

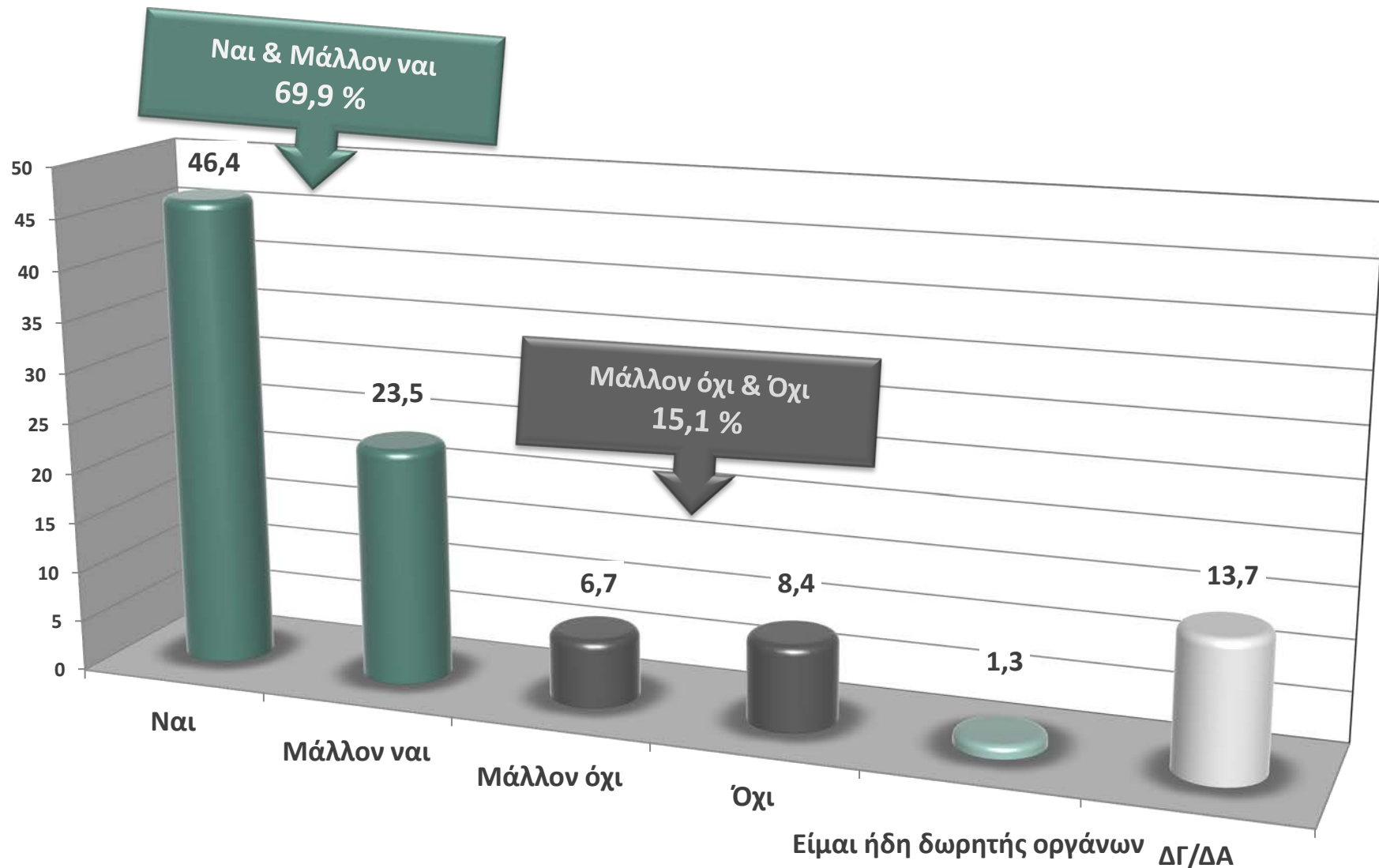
Ποια είναι η άποψή σας για την εθελοντική αιμοδοσία;

Έχετε συζητήσει με την οικογένειά σας
για τη δωρεά οργάνων / ιστών ανθρώπινου σώματος;

Εσείς προσωπικά, θα θέλατε να δωρίσετε κάποιο όργανο του σώματος σας μετά θάνατον;

Θα δίνετε τη συγκατάθεσή σας
για να δωρισθούν τα όργανα κάποιου συγγενή σας που μόλις απεβίωσε;

